ЎЗБЕКИСТОН ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

Республикамиз ғалла тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажарди. **Ватан омборларига 206 минг тонна дон топширилди. Областимиз ғаллакорлари бу улкан хирмонга 35.1 минг тонна дон тўкдилар.**

Ўзбекистон ғаллакорлари давлатга пландан ташқари яна 25—30 минг тонна дон сотишга аҳд қилдилар. **ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТНИ ҲАМ ШАРАФ БИЛАН БАЖАРИБ, КЕЛГУСИ ЙИЛ УЧУН ПУХТА ЗАМИН ҲОЗИРЛАЙЛИК!**

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 йил чиқиши
№ 140 (3368).
19 июль
СЕШАНБА
1966 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

УЛКАН ЗАФАР

Республикамиз меҳнаткашлари КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Комитети март (1965 йил) ва май Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, 17 июлда давлатга дон сотиш планини (шолидан ташқари) бажардилар.

Ватан омборига 206 минг тонна ёки бутун 1965 йил мобайнида топширилганидан 70 минг тонна кўп дон тўкилди. Давлатга топширилган доннинг 21 минг тоннасини хўжаликлар пландан ташқари оширилган баҳолар билан сотдилар.

Республика колхоз ва совхозлари асосий озуқа маҳсулоти бўлган 132 минг тонна буғдой топширдилар. Бу топширилган дон умумий миқдорининг 64 процентини ташкил этади.

Бу муваффақият КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукумати Ўзбекистонга катта ёрдам кўрсатганликлари туфайли қўлга киритилди. Доннинг харид нархи оширилганлиги ва пландан ташқари топширилган дон учун қўшимча ҳақ тўланиши, шунингдек, ҳосил ўрим-йиғимида банд бўлган, комбайнчилар, тракторчилар, штурвалчилар ва шоферларни моддий рағбатлантириш ҳам ғалабага эришишнинг муҳим омили бўлди. Буларнинг ҳаммаси янги меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирди ва давлатга дон сотиш планини қисқа муддатларда бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш имконини берди.

Планнинг бажарилишига Сирдарё областининг деҳқонлари катта ҳисса қўшдилар. Улар мўл ҳосил етиштирдилар ва давлатга 80 минг тоннадан ортиқ дон топшириб, планни 129 процентдан ҳам ошириб бажардилар. Тошкент областининг деҳқонлари давлатга 35 минг тоннадан ортиқ дон сотдилар ва планни 140 процентдан ҳам ошириб адо этдилар. Самарқанд областининг деҳқонлари ҳам планни муваффақиятли бажардилар.

Зомин, Ғаллаорол, Жиззах, Фориш, Шаҳрисабз, Булунғур, Пойариқ, Ургут, Самарқанд, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ ва бошқа бир қатор районларнинг колхоз ва совхозлари дон етиштириш ва давлатга сотишни анча кўпайтирдилар.

Кўпчилик хўжаликлар лалмикор ерларда бошоқли донли экинлар ҳосилдорлигини оширишга муваффақ бўлдилар. Республиканинг энг йирик ғаллакор совхозлари бўлган «Ударник», 1-«Зомин», 2-«Зомин», «Қизил чорвадор», «Ховос», 76-от заводи, 1-«Ғаллаорол», 2-«Ғаллаорол», «Қорақишлоқ», «Улус» ва 1-«Оҳангарон» совхозлари, Ғаллаорол районидаги Ленин номли, «Гулистон», «Победа», Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», «Ленинский путь», Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозлари ва кўпгина бошқа хўжаликлар лалмикор ерларнинг гектаридан 10—12 центнер ва ундан ҳам кўп буғдой ва арпа етиштирдилар. Юзлаб бригадалар бундан ҳам юксакроқ кўрсаткичларга эришдилар.

Юзлаб комбайнчилар, тракторчилар, автомашиналарнинг ҳайдовчилари ва бошқа механизаторлар донли экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб олишда меҳнат қаҳрамонлиги намуналарини кўрсатдилар. Айниқса «Ударник» совхозининг комбайнчилари Назарбек Абдуллаев, Анафи Гапаров, Виктор Шлагин, Дмитрий Рудов, «Қизил чорвадор» совхозидан Бектўра Сатнамгулов, 1-«Зомин» совхозидан ака-ука Раззоқ ва Синдор Абдураззоқовлар, Ғаллаорол районининг колхоз ва совхозларидан Ўрол Хатамов, Парда Қўзиев, Ўрол Қўшмуродов, Одил Сатторов, Сидиқ Исмоилов, Қурбон Тўйчиев, Эгам Шавқиддинов, Бурҳон Қўлановлар айниқса юксак меҳнат унумдорлигига эришдилар.

Республика далаларида, унинг тоғли ва тоғ этакларидаги районларида ғалла ўрим-йиғими ва давлатга пландан ташқари дон топшириш давом этмоқда. Деҳқонлар ҳосил ўрим-йиғими ва дон тайёрлашни қисқа муддатларда тезроқ тугаллаш ва ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик учун барча зарур чораларни кўрмоқдалар.

Республика хўжаликлари барча имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, давлатга пландан ташқари 25—30 минг тонна дон сотиш мажбуриятини олдилар.

Колхоз ва совхозлар уруғлик фонди жамғаришни тез суръатлар билан олиб бораяптилар ва бу соҳадаги план яқин кунлар ичида бажарилади. Кузги дон экин учун зарур бўлган уруғликни тозалаш ва тайёрлаш, кузги дон экиладиган ерларни ҳайдаш кенг тус олмоқда, беш йилликнинг иккинчи йили ҳосили учун мустаҳкам замин вужудга келтирилмоқда.

Республика шоликорлари ҳам ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни бажариш иштиёқи билан тўлиб-тошган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГЛАРИГА МУКОФОТЛАР

ОЛМАЛИҚ. 18 июль (ЎзТАГ). 1966 йил 18 июль Олмалиқ металлурглари учун унутилмас кун бўлиб қолади. В. И. Ленин номидаги Олтинтопкан қўрғошин-рух комбинатига Ленин ордени топширилди. Ўрта Осиё рангли металлургиясининг бу етакчи корхонаси ҳукуматнинг ана шу юксак мукофотига руда қазиб чиқаришни, мис ва қўрғошин — рух концентратлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришда ҳамда янги технология процессларини ўзлаштиришда эришган муваффақиятлари учун сазовар бўлди.

Комбинат маҳсулот ишлаб чиқаришни узлуксиз кўпайтира бориб, сўнгги йилларда ўз тараққиётида катта қадам қўйди. Қалмоққир конининг мис саралаш фабрикасининг қуввати оширилди. Ватанимизнинг биринчи даражали техникаси билан таъминланган мис эритиш заводининг комплекси қисқа вақт ичида ишга туширилди. Бу ерда рангли металлургия практикасида биринчи марта ёқилғи сифатида табиий газдан фойдаланилди, конструкцияси жиҳатидан янги бўлган айланувчи анод печлари ўзлаштирилди. Олмалиқликлар аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан москвалик ва ленинградликлар бошлаб берган ташаббусга қўшилиб, яхши натижаларга эришдилар. Корхона етказиб бераётган мис мамлакатда энг яхши мис деб топилди.

... Металлурглар саройининг зали байрамлардагидек безатилган. Шаҳар жамоатчилигининг вакиллари, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорлари бу ерга тўпландилар. Олтинтопган комбинатини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони тексти ўқиб эшиттирилади. Корхонанинг Қизил байроғи саҳнага олиб чиқилади. СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов юксак мукофот тўғрисидаги ёрлиқни комбинат директори П. С. Поклонскийга топширади ва бу ерда ҳозир бўлган кишиларнинг қизғин қарсаклари остида Қизил байроққа Ленин орденини қадаб қўяди.

П. С. Поклонский юксак мукофот учун комбинатнинг кўп минг кишилик коллективи номидан жонажон Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига қизғин ташаккур билдиради ҳамда корхона меҳнаткашлари янги беш йиллик вазифаларини бажариш учун ўз куч ва ғайратларини аямайдилар, деб партия ва ҳукуматни ишонтиради.

Тошкент область партия комитетининг секретари К. Н. Бекаев минбарга чиқади. У етти йиллик планнинг рангли металлургияни ривожлантириш соҳасидаги топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун ўзбек металлургларидан катта бир группасини Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб беради. Булардан икки кишига — Олтинтопкан комбинатининг вакиллари — Қалмоққир кони пармалаш станогининг машинисти К. Ф. Сафаровга ва Қўрғошинкон конининг экскаватор машинисти М. И. Толмачевга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин республика рангли металлургияси вакилларига ҳукумат мукофотларини топширади.

Пармалаш станогининг машинисти К. Ф. Сафаров, Қўрғошин саралаш фабрикасининг флотатори О. И. Гусева, комбинат парткомининг секретари Д. И. Токарев ва бошқалар мукофотланганлар номидан сўзга чиқиб, жонажон Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига қизғин ташаккур изҳор этдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. Ш. Р. Рашидов СССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг топшириғига биноан, комбинат коллективини ва мукофотланганларнинг ҳаммасини ҳукуматнинг юксак мукофоти билан самимий қутлади ва севимли Ватанимиз бахт-саодати йўлида қилаётган ўз меҳнатларида уларга янги муваффақиятлар тилади.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин қатнашди.

ҚАЛБИМИЗ ВЬЕТНАМ БИЛАН БИРГА

МОСКВА ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Халқаро Вьетнам куни ва Вьетнам ҳақидаги Женева битимларининг 12 йиллиги муносабати билан 18 июлда Москвада кўпминг кишилик йиғилиш бўлиб ўтди. Вьетнамлик биродарларимизнинг америка агрессиясига қарши кураши билан ўзларининг тўла бирдам эканликларини билдирмоқ учун пойтахт жамоатчилигининг вакиллари Кремлдаги Съездлар саройига тўпланишди.

Йиғилиш қатнашчилари Вьетнам Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Нгуен Ван Кинни, Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти СССРдаги доимий ваколатхонасининг бошлиғи Данг Куанг Минни, вьетнамлик бошқа меҳмонларни қизғин табрикладилар.

Улар билан бирга президиумда А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев ўртоқлар бор эди.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари В. Я. Павлов очди. (ТАСС).

ҒАЛЛАЗОР

ФОТО

ЛАВҲАЛАРИ

Республикамиз ғаллакорлари маррага етди. Бу улкан ғалабада областимиз миришкорларининг ҳам муносиб меҳнат улуши бор. Суратларда: (юқорида) «Чаноқ» совхозининг илғор комбайнчиси Пардабой Қулонов Бекобод районининг Боғаро массиви ғалла зорида. (Пастда) 1-«Оҳангарон» совхозининг бош инженери М. Матқосимов (чапда) ва комбайнчи Ғ. Деҳқонов ўртоқлар адирларда етиштирилган мўл дон ҳосилини кўздан кечирмоқдалар.

Б. Сафаров ва А. Мальцев фотолари.

ЧЕКАНКА БОШЛАНДИ

ОҚҚЎРҒОН, (Телефон орқали олинди). Район хўжаликларида ғўзаларни чеканка қилиш бошланиб кетди. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози коллективи сершох ғўзаларнинг учларини чилпишмоқда. Айниқса бу иш СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Мустафо Чачи раҳбарлик қилаётган бўлимда уюшқоқлик билан кетяпти. Пахтакорлар ғўзани машиналар ёрдами билан чеканка қиляптилар. Худойберди Тўйчиев, Субҳи Чачи, Мутал Ёқубов каби механизаторлар кунига 6—7 гектар ердаги ғўзани чеканкадан чиқармоқдалар.

Райондаги Ленин номли, Ҳамид Олимжон номли, Димитров номли ва бошқа колхозларда ҳам сершох ғўзалар чеканка қилиниб, мўл ҳосил тўпланяпти.

Д. ЎРИНБОСАРОВ.

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИБ

Бундан икки-уч йил муқаддам 2-«Оққўрғон» совхозининг биринчи бўлимидаги илғор бригаданинг бошлиғи Ашур Шодиев хўжаликнинг энг қолоқ участкаларидан бирига ўтиб ишлаш истагини билдирди,

Бригадада ҳозирги аҳвол кишини беҳад қувонтиради. Белга уриб турган ғўзаларнинг ҳар тупида 5—6 тадан тўқ кўсак санайсиз. Шона ва гулларнинг эса сон-саноғи йўқ. Механизаторлардан О. Соибов, М. Иброҳимов, Э. Аҳмедов, сувчилардан Р. Маматқулов, Р. Мусаев, В. Маматқулов, М. Алиқулов сингари ўртоқлар ҳар туп ғўзани олтин кўзага айлантириш учун жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Бригада механизаторлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажоновнинг оташин чақириғига жавобан бу йил етиштириладиган ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар билан йиғиб-териб олишга қатъий бел боғладилар.

Деҳқонлар бу йил пландаги 26 центнер ўрнига 30 центнердан хирмон кўтаришга, бир центнер пахтанинг таннархини 10—11 сўмга туширишга сўз беришган.

М. ХЎЖАЕВ.

ИШ АВЖИДА

Бу карталар 5-бригадага қарашли. Бригада пахтакорлари мавжуд 120 гектар майдонинг ҳар гектаридан 24 ўрнига 36 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Иш мусобақа асосида ташкил этилган. Деҳқонлар ҳар бир ниҳолни меҳр билан парвариш қилиб, мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш учун қатор ораларини чуқур ва сифатли парвариш қилишмоқда. Ғўзаси ўсишдан орқада қолган майдонларга қўшимча ишлов берилиб, шона ва гуллар кўпайтирилмоқда. Ҳозир ғўза тупларида 3-4 тадан кўсак, кўпгина гул ва шона бор.

— Ҳар бир тупда, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ А. Ражабов — мўл ҳосил тўплаш асосий мақсадимиз. Бунинг учун экинларни культивация қилиб, ўсимликнинг талабига қараб сув бериб турибмиз. Ғўза парваришини тинмай кучайтириб, баракали хирмон кўтариш учун курашамиз.

Йиғим-теримга ҳам ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўраяпмиз.

Т. ИСЛОМБОЕВА,
СоюзНИХИ марказий экспериментал базаси.

А. Н. КОСИГИН БИЛАН ГАРОЛЬД ВИЛЬСОН БРИТАНИЯ САНОАТ ВИСТАВКАСИДА

Москвага 16 июлда келган Буюк Британия Бош министри Г. Вильсон билан СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 17 июлда иккинчи Британия саноат виставкасини бориб кўришди.

А. Н. Косигин ва Г. Вильсон виставка экспонатларини кўздан кечираётган вақтларида Англия савдо-саноат доираларининг виставкада қатнашган вакиллари билан суҳбатлашдилар.

А. Н. Косигин ва Г. Вильсон виставкадан чиқиб кетатуриб, виставкани ташкил қилувчиларга ва унинг ходимларига муваффақиятлар тиладилар ва бу виставка Совет-Англия иқтисодий муносабатларини янада ривожлантиришга хизмат қилади, деб умид билдирдилар. (ТАСС).

Индира Гандининг матбуот конференцияси

Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди Ватанига жўнаб кетиш олдидан 16 июлда совет ва чет эл мухбирлари учун матбуот конференцияси ўтказди.

Индира Ганди саволларга жавоб бериб айтдики, мен Совет Иттифоқига Совет раҳбарлари билан фикрлашиб олиш учун келдим. Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин билан қилган суҳбатларимиз, — деди Индира Ганди, жуда фойдали бўлди, очиқ кўнгиллилик ва дўстлик вазиятида ўтди. Вазият тез ўзгараётган ҳозирги дунёда мана шундай фикрлашиб олиш жуда фойдали, деб ҳисоблайман.

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи, — деди Индира Ганди, — жуда кўп масалалар устида келишиб ишламоқдалар. Тошкент Декларациясининг ҳарфини ҳам, руҳини ҳам, — деди у, — Ҳиндистон бажариб келмоқда ва Ҳиндистон ҳукумати бу Декларацияни тўла бажармоқ учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўришга тайёр. Музокаралар вақтида, — деди Индира Ганди, — Совет томони Ҳиндистоннинг тўртинчи беш йиллик планни бажаришига ёрдам кўрсатишга розилик билдирди.

Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи менинг мамлакатим Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишларни тўхтатишни талаб қилаётир, деб яна айтиб ўтди.

Бош министр Ҳиндистон ўтказиб келаётган ташқи сиёсат масалаларига тўхталиб, Ҳиндистон-Совет муносабатлари тинчлик фактори бўлиб хизмат қилади, деб таъкидлади. Ҳиндистоннинг ташқи сиёсати, деди Индира Ганди, тинчлик ва иноқлик принципига асосланган. Шу сабабли, Совет Иттифоқи билан Ҳиндистоннинг дўстлигини фақат табриклаш мумкин. Ўз ўрталарида шундай муносабатларни ривожлантираётган мамлакатлар не чоғлик кўп бўлса тинчлик иши учун шу қадар яхшироқ бўлади.

Пировардида Индира Ганди СССРда мени меҳмондўстлик билан яхши кутиб олганликлари учун Совет ҳукуматига ва совет халқига ташаккур изҳор қиламан, деди. (ТАСС).

РЕСПУБЛИКА ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИДА

Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатиш ҳукумат комиссияси ўз мажлисида бир қанча масалаларни қараб чиқди.

Уй-жой ремонтининг бориши ва сифати тўғрисида Главтошкентстройнинг ҳисоботи тингланди.

Якка тартибда уй-жой қуриш учун участка ажратиб бериш қандай аҳволда эканлиги қараб чиқилди. Бу йил олти минг участкани ўзлаштириш учун бу ишни жадаллаштириш таклиф қилинди.

Комиссия санитария ҳолатини яхшилаш, бинолари бузиб ташланган кварталларни обод қилиш ва қурилиш чиқиндиларини ташиб олишда тартиб ўрнатиш, уй рўзғор буюмлари сақланаётган камераларнинг ишини тартибга солиш соҳасида ҳам бир қанча тадбирларни белгилади.

Зилзиладан зарар кўрган тошкент шаҳри гражданларини Ўзбекистон ССР областларига ва бошқа иттифоқдош республикаларга кўчириш тартиби тўғрисидаги низом ҳукуматнинг тасдиғига топширилди.

КЎЧАТ ТЎЛА САҚЛАНАДИ

Юқори Чирчиқдаги машъал «Политотдел» колхозининг 12-бригадаси деҳқонлари ўзларига қарашли бепоён далаларда ҳам «оқ олтин», ҳам «кўк олтин» етиштиришмоқда. Уларнинг бу йилги марралари юксак: гектар бошига 40 центнердан пахта ва 190 центнердан каноп пояси олишмоқчи. Ҳозир ҳар иккала экин ҳам фидокорлик, ишбилармонлик билан парвариш қилинаяпти.

Пахта пайкалларига назар ташласангиз, кўзингиз қувнаб кетади. Ғўзалар бир текис ривожланаяпти. Ўсишдан орқада қолган бирорта ҳам тупни кўрмайсиз. Кўчат қалинлиги нормал. Вақтида озиғини, сувини бериб турган деҳқонлар ғўзанинг бирор тупини нобуд қилмаслик тўғрисида ҳам қайғиришаяпти. Негаки, ҳосил кўчатдан олинади. Ахир 40 центнердан хирмон кўтаришнинг ўзи бўлмайди-ку. Шунинг учун ҳам улар то йиғим-терим бошлангунига қадар бор кўчатни тўла сақлаб қолишга қатъий аҳд қилишган. Механизаторлардан Р. Алиқулов, А. Ғуломқодиров, сувчилардан О. Жалолов, А. Исмоилов ва Т. Бўтаев ўртоқлар ўз меҳнатлари билан ғўзани кун сайин яшнатмоқдалар. Колхозчилардан Ж. Романова, А. Тошканбоева, Т. Бўтаева, У. Сахоев, А. Алашбоев сингари ўртоқлар ғўзани бегона ўтдан, канопни эса зарпечакдан тозалашда бошқаларга ўрнак кўрсатиб ишлашаяпти. Бригада аъзолари Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг ташаббусига қўшилиб, бу йил ҳосилнинг ярмидан кўпини машиналар билан териб олишга аҳд қилишди.

Бригаданинг «кўк олтин» пайкалларида ҳам мўл ҳосил етиштирилаяпти. 56 гектар майдонда ястаниб ётган бўлиқ канопзор баракали ҳосилдан дарак бериб турибди. Луб экинларини парвариш қилаётган деҳқонлар ҳам худди пахтакорлар каби кун сайин ғайратга-ғайрат қўшишаяпти.

И. ХОЛТУРСУНОВ.

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ҚЎШМА АХБОРОТИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукуматининг таклифига биноан, Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ва унинг ҳамроҳлари 12 июлдан 16 июлгача расмий визит билан Москвада бўлдилар.

Совет — Ҳиндистон қўшма ахборотида айтиладики, Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқи Ҳиндистон Бош министрини ва унинг ҳамроҳларини самимий кутиб олдилар. Бу — совет кишиларининг улуғ ҳинд халқига нисбатан самимий дўстлик туйғуларини изҳор қилади.

Ҳиндистон Бош министри Москвада бўлган вақтида Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин билан ва Совет Иттифоқининг бошқа раҳбар арбоблари билан учрашди ҳамда музокаралар олиб борди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитида ўтган суҳбатлар давомида томонлар халқаро вазиятнинг бир-бирларини қизиқтираётган актуал проблемалари юзасидан фикрлашиб олдилар. Улар Совет — Ҳиндистон ўзаро муносабатларига доир масалаларни, бу муносабатларни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш истиқболларини ҳам муҳокама қилдилар. Томонлар кўпгина халқаро масалалар юзасидан ҳар иккала давлатнинг нуқтаи назари бир-бирига тўғри келганлигини ёки яқинлигини мамнуният билан қайд қилдилар.

Совет Иттифоқи ҳукумати ва Ҳиндистон ҳукумати халқаро сиёсатда бундан буён ҳам тинчликни таъминлаш мақсадларига амал қилишга қатъий бел боғлаганликларини айтдилар.

Томонлар низоли халқаро масалаларни тезликда ҳал этиш ва уруш хавфини тугатиш йўлларини қидириб топиш учун куч-ғайратларини аямасликка қатъий қарор берганликларини билдирдилар. Улар барча воситалар билан тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш, халқаро кескинликни кучайтиришга қаратилган уринишларга қарши актив кураш олиб бориш ниятида эканликларини айтдилар.

Томонлар блокларга қўшилмаслик сиёсати урушнинг олдини олиш ва тинчликни мустаҳкамлаш, халқаро кескинликни юмшатиш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш ишида ҳозирги дунёда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

Томонлар кейинги вақтларда империалистик кучлар ва бошқа реакцион кучларнинг агрессив ҳаракатлари натижасида халқаро вазият кескинлашганлиги ва уруш хавфи кучайганлиги муносабати билан ташвишланаётганликларини билдирдилар.

Халқлар ўртасида тинчлик иши учун жиддий хавф туғилаётган бир вазиятда ҳар иккала томон барча ҳукуматларга мурожаат қилиб, куч ишлатишдан воз кечишга ва давлатлар ўртасидаги муносабатларда тинч-тотув яшаш принципларига қаттиқ риоя қилишга даъват этадилар.

Шарқи-Жанубий Осиёдаги хатарли аҳвол томонларни айниқса ташвишлантирмоқда. Бу аҳвол Вьетнамдаги уруш ҳаракатларининг кучайганлиги, Вьетнам Демократик Республикасининг территориясини бомбардимон қилиш доираси кенгайтирилиб, ВДРнинг пойтахти Ханой ва Хайфон порти атрофидаги жойларнинг ҳам бомбардимон қилинаётганлиги натижасида рўй берди.

Ҳар иккала ҳукумат Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилиш дарҳол тўхтатилиши керак, деб яна айтадилар. Вьетнам проблемасини 1954 йилда Ҳинди Хитой масаласи юзасидан Женевада тузилган битимлар доирасидагина ҳал этиш мумкин.

Совет Иттифоқи ҳукумати ва Ҳиндистон ҳукумати барча ҳарбий иттифоқларнинг бир вақт ичида тарқатиб юборилиши бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро кескинликни камайтириш манфаатларига мос бўлиб тушади, деган фикрни изҳор қиладилар.

Халқаро кескинликни юмшатишни таъминлашни биринчи даражадаги вазифа деб ҳисоблаб, Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон Европада мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш проблемасига жуда катта аҳамият берадилар.

Ҳиндистон томони 1965 йил 20 майдаги Совет — Ҳиндистон қўшма ахборотида Бош министр Л. Б. Шастрининг икки герман давлати мавжуд эканлиги фактини менсимаслик ярамайди, мавжуд чегараларни ўзгартириш йўлидаги ҳар қандай уриниш хатарли оқибатларга сабаб бўлади, манфаатдор барча томонларнинг иштирокида музокаралар олиб бориш йўли билан герман проблемасини тинч ҳал этиш йўлларини қидириб топишга жуда катта зарурат туғилди, деб қилган баёнотини тасдиқлайди.

Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон эски ва янги мустамлакачиликнинг ҳар қандай формалари ва кўринишларига қарши халқлар олиб бораётган курашга содиқ эканликларини таъкидладилар. Улар озодликка эришиш ва мустақилликни мустаҳкамлаш учун курашаётган Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини билдирадилар.

Ҳар иккала томон аввалдагидек ҳозирда ҳам қаттиқ халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришиш (ядро қуролини ҳам, одатдаги қурол-яроғларни ҳам тарк этиш) жуда зарур деб ҳисоблайдилар ва қуролсизланиш масаласи юзасидан ер юзидаги барча давлатларнинг иштироки билан жаҳон конференцияси чақирилишини табриклайдилар.

Шу билан бирга томонлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XX сессиясида маъқулланган принципларга мувофиқ, ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида тезликда бир битимга келиш муҳим деб таъкидлайдилар. Бу битим ядро қуролини ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг бевосита топшириши йўли билан, шунингдек ҳарбий иттифоқлар, гуруҳлар ва мамлакатлар бирлашмалари йўли билан ёки бошқа бирон тарзда топшириш йўли билан тарқатишнинг ҳар қандай имкониятини йўқотиши лозим.

Ҳиндистон Бош министри ўз ҳукумати Ҳиндистон Бош министри билан Покистон Президенти ўртасида Тошкентда ўтказилган учрашув вақтида имзоланган Декларацияни тўла амалга оширишга қатъий қарор берганлигини айтди ва Совет ҳукумати эзгу хизматини таклиф этиш йўли билан ана шу учрашувни ташкил этиш ва унинг муваффақиятли тугалланишида тинчлик мақсадини кўзда тутиб ўйнаган ижобий ролига юксак баҳо берди. Ҳиндистон Бош министри Декларацияни бажариш учун Ҳиндистон томонидан кўрилган чоралар ҳақида, шунингдек шу йўлда пайдо бўлган қийинчиликлар тўғрисида СССР Министрлар Советининг Раисига батафсил ахборот берди. Совет томони Ҳиндистон Бош министрининг ахборотига ижобий баҳо берди ва икки қўшни мамлакат — Ҳиндистон ва Покистон ҳукуматлари барча соҳаларда ўз муносабатларини қадам-бақадам нормаллаштириб бориши учун бутун куч-ғайратларини сарф қиладилар, деб умид билдирди. Совет ҳукумати манфаатдор томонларнинг Ҳиндистон — Покистон муносабатларини Тошкент Декларацияси руҳида янада нормаллаштиришга қаратилган ҳар қандай ташаббусини қўллаб-қувватлашга тайёр эканлигини айтди.

Москвада олиб борилган суҳбатлар давомида Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги мавжуд дўстона муносабатлар ва ҳамкорликнинг аҳволи батафсил қараб чиқилди ва уларни янада ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди.

Томонлар ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларини кўзлаб, умумий тинчлик ва хавфсизликни сақлаш ва мустаҳкамлаш мақсадида ўзларининг халқаро майдондаги сиёсий ҳамкорлигини бундан буён ҳам ривожлантириш ниятида эканликларини билдирдилар.

Томонлар мамнуният билан шуни қайд қиладиларки, ҳар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий ва техника ҳамкорлиги ўзаро фойдали асосда муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Бу ҳамкорлик Ҳиндистоннинг миллий экономикасини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Совет Иттифоқининг ёрдами билан Ҳиндистоннинг давлат секторида саноатнинг янги муҳим тармоқлари вужудга келтирилди ва вужудга келтирилмоқда, замонавий техникани эгаллаётган Ҳиндистон миллий кадрларини тайёрлаш вазифаси муваффақиятли суратда ҳал этилмоқда.

Бош министр Ҳиндистон экономикасини ривожлантиришдаги иқтисодий ва техника ёрдами учун Ҳиндистон ҳукумати ва халқи номидан Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқига самимий ташаккур айтди.

Ҳиндистон томонининг истакларини қондириш мақсадида Совет Иттифоқи ҳукумати қора ва рангли металлургия, кончилик ва нефть саноати, энергетиканинг давлатга қарашли айрим корхоналарини ва бошқа тармоқларнинг объектларини Ҳиндистоннинг тўртинчи беш йиллик планига мувофиқ қуришда Ҳиндистонга ёрдам кўрсатиш, шунингдек техника кадрларини тайёрлашда кўмаклашишга тайёр эканлигини билдирди.

Томонлар мамнуният билан шуни қайд қилдиларки, Совет — Ҳиндистон савдо битимларини муваффақиятли бажариш натижасида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ кейинги йилларда ўзаро етказиб берилаётган товарларнинг ҳажми жиҳатидан ҳам, номенклатураси жиҳатидан ҳам анча ўсди.

Ахборотнинг охирида бундай дейилади: Томонлар илмий ва маданий алоқаларни бундан буён ҳам ривожлантириш, совет ва ҳинд халқларининг дўстлиги ва ўзаро ҳамжиҳатлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш ниятида эканликларини айтдилар.

Томонлар ҳар иккала мамлакатнинг раҳбар арбоблари ўртасида шахсий алоқа ўрнатиш ва фикр айирбошлашга катта аҳамият берадилар. Ҳиндистон Бош министри Индира Гандининг Совет Иттифоқига қилган визити Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қўшилган янги муҳим ҳиссадир.

Ҳиндистон Бош министри СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигинга Ҳиндистонга келиш ҳақида қилган таклифини яна такрорлади. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди. (ТАСС).

ЯНГИ ТЕРИМ МАШИНАСИ

«Ташсельмаш» заводи экспериментал цехининг йиғув стендидан «17 ХВ» маркали пахта териш машинасининг биринчи намунаси чиқди.

Конструкторларнинг металлга мужассамлантирган фикрлари пахтакор хўжаликларга кўпгина манфаат келтириши мумкин. Кенг қаторлардаги ҳосилни машиналар билан териб олиш имконияти очилмоқда — иш аппаратлари ўртасидаги оралиқ ҳозир ишлаб чиқарилаётган «ХТ-1,2» маркали машинадаги 60 сантиметр ўрнига 90 сантиметрни ташкил этади.

«17 ХВ» машинасининг иш унуми мавжуд машиналарникига нисбатан анча юқорида. Жумладан, «17 ХВ» машинаси катта сиғимли бункерга эга бўлиб, терган пахтани тўкиш учун қатор ораларда камроқ тўхтайди.

Шу билан бирга «17 ХВ» ва ХТ-1,2» машиналарининг конструкциясида кўпгина ўхшашликлар ҳам бор.

Экспериментал цехда йиғилган «17 ХВ» маркали биринчи машинанинг ишлаб чиқарилиши уни кўплаб ишлаб чиқариш учун йўл очиб берди. 9 июлда бош конвейерда ойлик план ҳисобига сўнгги «ХТ-1,2» машиналари йиғилди. Ана шу машиналардан кейин «17 ХВ» машиналари йиғила бошлайди.

Завод йиғим-терим бошлангунга қадар мамлакат колхоз ва совхозларига 400 та «17 ХВ» машинасини беради.

(ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР МУБОРАК

Етти йиллик планнинг кўмир ва сланец саноатини ривожлантириш соҳасидаги вазифаларини бажаришда эришилган муваффақиятлар учун СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1966 йил 29 июнь Фармони билан кўмир ва сланец саноати ишчилари ва инженер-техник ходимларининг, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ходимларининг бир группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Мукофотланганлар орасида **Ўзбекистон ССРдан** қуйидаги кишилар бор:

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Барабаш Иван Павлович — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси участкасининг бошлиғи.

Козлов Михаил Матвеевич — «Узбекуголь» комбинати карьерининг экскаватор машинисти.

Қурбонов Темир — «Шаргуньуголь» кон бошқармаси тозалаш забойининг кон ишчиси.

Мирзараҳимов Абдулла — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг электровоз машинисти.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Алмуҳаметов Талғат Абдираҳмонович — «Узбекуголь» комбинати карьеридаги ҳаракат бўлимининг бошлиғи.

Аҳмедов Муҳаммад — «Шаргуньуголь» кон бошқармаси тозалаш забойининг кон ишчиси.

Боймуродов Бўрон — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси тозалаш забойининг кон ишчиси.

Васютин Александр Григорьевич — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг электровоз машинисти.

Кравченко Виктор Павлович — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси участкасининг бошлиғи.

Нормуродов Норқул — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьерининг бульдозер машинисти.

Пужайкин Анатолий Михайлович — «Узбекуголь» комбинати карьерининг экскавтор машинисти.

Рязанцев Николай Егорович — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьерининг экскаватор машинисти.

Торопов Юрий Иванович — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси кон-қазиш проходкачиси.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Гальченко Александр Федорович — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьери темир йўл кранининг машинисти.

Ғаффоров Абдуллажон — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси тозалаш забойининг кон ишчиси.

Карелин Павел Александрович — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг электровоз машинисти.

Курьян Дмитрий Михайлович — «Узбекуголь» комбинати карьери партия комитетининг секретари.

Лазарев Валентин Максимович — «Узбекуголь» комбинати карьерининг экскаватор машинисти.

Лихачев Николай Павлович — «Узбекуголь» комбинати карьерининг электрогаз пайвандчиси.

Лобачев Анатолий Иванович — «Узбекуголь» комбинатининг бош инженери.

Мавашев Михаил Рахминович — Ўзбекистон ССР Госплани ёқилғи саноати бўлимининг бош мутахассиси.

Нагель Лев Максимович — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьерининг бош инженери.

Нормуродов Ҳасан — «Узбекуголь» комбинати «Шаргуньуголь» кон бошқармаси шахтасининг кон қазиш проходкачиси.

Праздников Нариман Измаилович — «Узбекуголь» комбинати карьерининг бош механиги.

Пшеничкин Павел Степанович — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармаси йўл ишчиларининг бригадири.

Рубцов Владимир Михайлович — «Узбекуголь» комбинати кон устини очиш карьерининг экскаватор машинисти.

Семенов Андрей Акимович — «Узбекуголь» комбинати автобазасининг шофери.

Сидоров Александр Игнатьевич — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг бошлиғи.

Сидорова Лариса Николаевна — Ўзбекистон Компартияси Ангрен шаҳар комитетининг секретари.

Тоғдев Сойибназар — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг бош кондуктори.

Шокиров Гумар Шайхулович — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтасининг мустаҳкамловчиси.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Автухович Андрей Сидорович — «Шарғуньуголь» кон бошқармасининг кон қазиш проходкачиси.

Афанасьев Василий Михайлович — «Шаргуньуголь» кон бошқармасининг йўл ишчиси.

Злотницкий Владимир Абрамович — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг старший мастери.

Имомбердиев Эргаш — «Узбекуголь» комбинати шахта қурилиш-монтаж бошқармасининг ишчиси.

Исроилов Ортиқбой — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси участкаси бошлиғининг ўринбосари.

Кругликова Ольга Семеновна — «Узбекуголь» комбинати шахта қурилиш-монтаж бошқармасининг сувоқчиси.

Любарская Анна Ивановна — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси кўтариш механизмининг машинисти.

Мирбобоев Хошим — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьерининг экскаватор машинисти.

Осадчук Иосиф Яковлевич — «Узбекуголь» комбинати ремонт заводи электр цехининг бошлиғи.

Пардаев Тўқсон — «Узбекуголь» комбинати карьерининг экскаватор машинисти.

Раимов Имомали Содиқович — Ўзбекистон ССР кўмир саноати ишчилари касаба союзи Тошкент область комитетининг раиси.

Семенов Евгений Александрович — «Узбекуголь» комбинатининг бош энергетиги.

Суветов Мамед Жума — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг электровоз машинисти.

Умаров Абдулла — «Узбекуголь» комбинати карьерининг экскаватор машинисти.

Умаров Ҳолиқ — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьери йўл ишчиларининг бригадири.

Френкель Георгий Леонидович — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтасининг омбор мудири.

Хорошилов Николай Васильевич — «Узбекуголь» комбинати карьерининг механиги.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Андреев Николай Александрович — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармаси йўл бўлимининг бошлиғи.

Басаргин Александр Николаевич — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси тозалаш комплексининг машинисти.

Бондарчук Татьяна Андреевна — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьери йўл ишчиларининг бригадири.

Глушакова Татьяна Дмитриевна — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармасининг стрелкачиси.

Горлачев Василий Федотович — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтасининг электр слесари.

Қурбонниёзов Нуриддин — «Шаргуньуголь» кон бошқармаси участкасининг бошлиғи.

Литвин Нина Макаровна — «Узбекуголь» комбинати карьерининг йўл ишчилари бригадири.

Мадисмонов Машокир — «Узбекуголь» комбинати кўмир ортиш-ташиш бошқармаси йўл ишчиларининг бригадири.

Маҳкамов Аҳмадали — «Узбекуголь» комбинати карьерининг экскаватор машинисти.

Мирзаев Саидмурод — «Шаргуньуголь» кон бошқармаси электр-механика устахонасининг газ-электр пайвандчиси.

Раҳимов Ўрмон — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтаси монтажчиларининг бригадири.

Тихонов Серафим Семенович — «Узбекуголь» комбинати автобазасининг шофери.

Ҳасанова Рафиса Шайдуловна — «Узбекуголь» комбинати карьерининг йўл ишчилари бригадири.

Ҳожиев Тўлқин — «Узбекуголь» комбинати кон очиш карьери участкаси бошлиғининг ўринбосари.

Холматов Маҳкам — «Узбекуголь» комбинати карьерининг экскаватор машинисти.

Йўлдошев Эгамберди — «Узбекуголь» комбинати 9-шахтасининг кон мастери.

МАЪФИРАТ Норхўжаевани тўқимачилик комбинатининг 2-тўқув фабрикасида яхши танишади. Ёш тўқувчи қиз смена топшириғини доимо 120—130 процент қилиб бажариб келяпти.

А. Тўраев фотоси.

УНУМДОРЛИК ЎН БАРАВАР ОШДИ

Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи пайванд ишларини автоматлаштиришда республикамизнинг энг юксак кўрсаткичга эришган корхонаси ҳисобланади. Ҳақиқатан ҳам бу ерда автоматик пайвандлаш жуда кенг қўлланмоқда. Бунинг учун янги аппаратлар, асбоб-ускуналар ишга туширилаётир.

Яқинда коллектив Украина ССР Фанлар академиясининг Патон номли электр пайванд институти мутахассислари билан биргаликда яна бир автоматик қурилмани ишга туширдилар. Титандан тайёрланган турли хил химия аппаратураларини махсус флюс қатлами остида пайвандлаш йўлга қўйилди. Илгари бу энг мураккаб ва сермеҳнат операциялардан ҳисобланарди. Эндиликда у тўла автоматлашди. Натижада, меҳнат унумдорлиги ўн баравар ошди. Пайванд сифати эса кескин яхшиланди.

О. ЛЕВАК.

ГАЗ—НОДИР ХОМАШЁ

ГАЗ САНОАТИНИНГ аҳамияти жуда катта эканлиги ҳақида гапириб ўтирмаса ҳам бўлади. Бу барчага маълум. Унинг афзалликлари битмас-туганмасдир. Газ оддий ёқилғигина бўлиб қолмай, жуда кўп турли-туман химиявий материаллар — пластмасса, минерал ўғитлари, резина ва бошқа маҳсулотларни олиш манбаи ҳисобланади.

Шунинг учун ҳам мамлакатимизда, жумладан Ўзбекистонда газ саноатини юксалтиришга жуда катта эътибор беріляпти. КПСС XXIII съездининг янги беш йиллик план юзасидан Директиваларида республикамизда газ қазиб чиқаришни тез суръатлар билан юксалтириш лозимлиги кўрсатилган. 1970 йилга бориб бизда 38 миллиард кубометр газ қазиб чиқарилиши зарур. Бу 1965 йилдагига қараганда 2,3 баравар кўпдир. Уралга газ етказиб бериш кўпайди, Бухоро газ райони — Тошкент-Фрунзе-Олмаота, жаҳонда энг қудратли Ўрта Осиё — Марказ қитъалараро газопроводлари ишга туширилади.

Газ саноати республика ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, халқ хўжалигининг барча тармоқларида техника прогрессини таъминлашга беқиёс ёрдам беради. Ўтган етти йилликда ҳам экономиканинг бу прогрессив тармоғи республикада энергетика, рангли металлургия, химия, цемент саноатлари ва бошқа қатор соҳаларни юксалтиришга актив кўмаклашди. Химия саноатида газ асосий технологик материал, жуда арзон ва эффектив хомашё бўлиб хизмат қила бошлади.

Энергетикани газдан кенг фойдаланиш асосида ривожлантиришни бундан буён ҳам кенгайтириш лозим. Ўтган етти йилликда ҳам газ асосида электр қуввати ҳосил қилувчи нурхоналар анча кўпайди. Агар 1958 йилда газ билан ишлайдиган электр станциялар бутун республикада ҳосил қилинган қувватнинг 35 процентини берган бўлса, 1965 йилга келиб бу кўрсаткич 78 процентни ташкил этди. Тошкент, Навоий, Тахиатош ГРЭСлари газ асосида ишлаб, электр қуввати ҳосил қилмоқда. Ўрта Осиёда энг йирик Бекобод электростанцияси ҳам газ билан ишлайдиган бўлади.

Химия саноати ҳам газни истеъмол қилувчи йирик тармоқ ҳисобланади. Ҳозир республикамиздаги жуда кўп химия корхоналари табиий газ асосида ишламоқда, минерал ўғитлар ва қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган бошқа моддалар тайёрлашни кенгайтиряпти. 1965 йилга келиб технологик мақсадлар учун ишлатиладиган газ миқдори деярли саккиз баравар ортди. Шунингдек бинокорлик материали саноатида ҳам табиий газдан фойдаланиш йилдан-йилга ошмоқда.

Республикамизда шаҳар ва қишлоқлар, район марказлари, саноат корхоналари ва уй-жойларни газлаштириш тез суръатлар билан олиб борилляпти. Шу йилнинг бошларигача республикада 37 та шаҳар, ўнта район маркази ва аҳоли пункти, 56 та шаҳар типидаги посёлкалар табиий ва суюлтирилган газдан фойдаланарди. Газлаштирилган корхоналар сони ўтган йили 343 тага етди. 1958 йилда эса фақатгина 12 та эди.

Кейинги йилларда аҳолини газ билан таъминлаш кескин яхшиланди. Етти йил давомида республикамиз қишлоқ ва шаҳарларидаги 424,6 минг квартира тўла газлаштирилди. Бу 1959 йилдагига қараганда деярли ўн беш баравар кўпдир. Шаҳардаги газ тармоқлари узунлиги 1650 километрга етди. Дастлабки йили ўн бир километр эди, холос.

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА

Ушбу мақолада газ саноатини ривожлантириш ва ундан халқ хўжалигининг эҳтиёжларини қондиришда фойдаланишни кенгайтириш билан боғлиқ бўлган айрим масалалар устида тўхтаб ўтмоқчимиз.

Аввало шуни айтиш кераки, шу вақтга қадар аралаш газни ушлаб қолиш ва фойдаланиш тўла ҳал қилинганича йўқ. Ваҳоланки, бу жуда муҳим проблемадир. Таққослаш учун шуни кўрсатиш мумкинки, Озарбайжонда аралаш газларнинг 92 проценти ушлаб қолинаётган ва эҳтиёж учун ишлатилаётган бўлса, ўтган йили бу бизда бор-йўғи 51 процент бўлди.

Ваҳоланки, аралаш газнинг ҳикмати кўп. Химия саноати учун жуда ҳам зарур бўлган қимматли углеводород олишнинг энг яхши манбаидир. Бундан ташқари ёқилғи сифатида фойдаланиш мумкиндир. Лекин шунга қарамай, тегишли илмий-тадқиқот ташкилотлари аралаш газни ушлаш ва кенг фойдаланишни йўлга қўйиш имконини берадиган масалалар билан етарли шуғулланмаяпти. Шу туфайли ҳам 1958 йилда 56,9 миллион кубометр аралаш газ бекорга учиб кетди. 1965 йилда эса бу рақам 103 миллион кубометрга етди.

Бунинг сабаблари аралаш газларни бир жойга тўпловчи системаларни фойдаланишга тушириш газ саноатининг ривожланишидан орқада қолаётганлигида. Нефтни стабиллаштириш қурилмалари эса йўқ. Бунинг устига уларни сақлайдиган резервуарлар герметик эмас. Республикамизда аралаш газларни транспортировка қилувчи газопроводлар ҳам жуда секинлик билан қурилмоқда. Газобензин заводларининг йўқлиги ҳам бунга ҳалақит бермоқда. Бундай завод қурилиши эса жуда катта аҳамиятга эга.

Худди шундай газ конденсати йиғиш масаласи ҳам ҳамон ҳал қилинганича йўқ. Республикамизнинг йирик газ конларида конденсатлар кўп. Газ конденсати органик синтезнинг асосларидан бири ҳисобланади. Ҳар бир тонна конденсатдан 50 килограмм синтетик каучук, 150 килограмм пластик масса, 120 килограмм синтетик тола, 100 килограмм эритувчи, 400 килограмм мотор ёнилғиси компонентлари олиш мумкин. Агар 1970 йилга бориб ярим миллион тонна шартли конденсат олиниши мумкинлиги назарда тутилса, бу муҳим хомашёни йиғиш йўлга қўйилмаганлигидан халқ хўжалигимизнинг жуда катта зарар кўраётгани маълум бўлади.

Газдан коммунал-маиший хизмат эҳтиёжлари учун фойдаланиш жуда ҳам орқада қолаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Бу соҳада биз Иттифоқдаги ўртача кўрсаткичдан деярли икки баравар орқада қоляпмиз. Тўғри, шаҳарларда бироз яхши йўлга қўйилган. Лекин қишлоқ жойларда бундай эмас. Қишлоқларда газдан фойдаланишни кескин кўпайтириш мумкин. Бунинг учун барча имкониятлар бор.

Республикамизда мавжуд бўлган 1346 колхоз ва совхоздан ўтган йилнинг охиригача фақатгина 135 совхоз ва 219 колхоз газ билан таъминланди. Бу жуда кам албатта. КПСС XXIII съезди тарихий қарорларида қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун газдан фойдаланиш, қишлоқ меҳнаткашларининг квартираларини газлаштиришни кескин кўпайтириш жуда ҳам зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қишлоқ жойларни газлаштириш суръатларини янада кучайтириш ва республика аҳолисини газ билан таъминлашни яхшилаш чоралари тўғрисида яқинда қабул қилган қарори шунга қаратилган. Уни тўла амалга ошириш ўз навбатида қишлоқ хўжалигини юксалтиришга маълум даражада ёрдам беради.

Хуллас, табиий газдан халқ хўжалигининг саноат, маиший хизмат кўрсатиш, қишлоқ хўжалиги ва бошқа тармоқларида фойдаланишни кенгайтириш жуда катта социал аҳамиятга ҳам эгадир. Чунки у иш шароитини кескин енгиллаштиради, корхоналарда оғир иш жараёнларини бартараф этади. Шаҳарлар, ишчи посёлкалари ва қишлоқлар санитария-гигиена аҳволини яхшилашга ёрдам беради. Ўзбекистон газ саноати янги беш йилликда ҳам ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш ва халқ хўжалигининг барча тармоқларида техника прогрессини янада тезлаштириш мақсадларига тўла-тўкис хизмат қилади, албатта.

Н. П. МУНЬКО,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг старший илмий ходими, иқтисод фанлари кандидати.

Н. ЮНУСОВ,
институт аспиранти.

* * *

Маҳсулот ишлаб чиқариш соҳасида етти йиллик план топшириқлари муддатидан олдин бажарилганлиги ва ишда юксак техникавий-иқтисодий кўрсаткичларга эришилганлиги учун СССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 9 июль Фармони билан машинасозлик корхоналари ҳамда ташкилотларининг ишчиларини, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимларини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Ўзбекистон ССРдан қуйидагилар мукофотланди:

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Тўлаганов Жўра — Тошкентдаги «Подъёмник» кўтарма транспорт машинасозлиги заводининг термисти.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Зауров Анатолий Рафаилович — Тошкентдаги «Подъёмник» кўтарма транспорт машинасозлиги заводининг ишлаб чиқариш бошлиғи.

Швайко Михаил Михайлович — Тошкентдаги «Подъёмник» кўтарма транспорт машинасозлиги заводининг силлиқловчиси.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Данилова Лидия Ивановна — Тошкентдаги «Подъёмник» кўтарма транспорт машинасозлиги заводининг электр пайвандчиси.

Кобилянский Николай Никодимович — Тошкентдаги «Подъёмник» кўтарма транспорт машинасозлиги заводининг йиғувчи слесари.

МАКТАБ БИЛАН ҲАМКОР БЎЛИНГ

Ёшлар бизнинг бахтимиз ва келажагимиздир. Уларни чин инсоний сифатлар эгаси қилиб тарбиялаш мактаб, ота-оналар ва жамоатчиликнинг муҳим вазифасидир.

Мактабимизда 830 ўғил-қиз таълим олмоқда. Кейинги 10 йил ичида 150 дан ортиқ ўқувчи ўрта маълумот олди. Бунда ота-оналарнинг роли, мадади катта, албатта.

Бола онанинг ғамхўрлигида, отанинг раҳбарлигида ўсади. Гарчи, мактаб болага билим бериш ва характерининг шаклланишида етакчи роль ўйнаса ҳам оила муҳитининг таъсири катта. Кўпгина ота-оналар ўз фарзандлари тарбиясига жиддий қарайдилар. Боланинг қалб тепишини сезиб турадилар. Ўз фарзандларини нотўғри йўлга киришдан қайтара оладилар, тўғри йўлга соладилар. Ота-она контроллиги ва раҳбарлигини ҳис қилган бола ўз ҳатти-ҳаракатига масъулият ҳисси билан қарайди: яхши ўқийди, одобли бўлади, жамият томонидан қабул қилинган қоидаларни виждонан бажаради. Кўпчиликнинг таҳсинига сазовор бўлади.

Чунончи, мактабимизда таълим олаётган кўпгина ўқувчиларнинг ота-оналари фарзандим ҳақиқий одам бўлиб ўссин деб ҳаракат қилишади, бола тарбиясига масъулият билан қарашади. Оҳангарондаги кон устини очиш разрезининг экскаваторчиси М. Муродов, экскаваторчи Ж. Неъматуллаев, бухгалтер А. Пардаев, ўқитувчи К. Исмоилов, милиция ходимлари Н. Қаҳҳоров, М. Ҳунаров ва бошқалар ана шундай оилалардан ҳисобланишади.

«Ёшлигимда ўқиб, етарли билим олишга шароит бўлмади, дейди М. Муродов. — Оиламиз катта эди. Отамиз бизни боқишда қийналаётганини чуқур ҳис қилардик. Шунинг учун ёшликдан ишга киришга тўғри келди. Кейинчалик ўқишни давом эттирдим. Катта қизим билан бир кунда аттестат олдим. Ҳозир институтнинг II курсида ўқиётирман. Болаларимнинг ўқишига етарли шароит яратилган».

Ҳа, Муродовлар оиласида 11 бола бор. Оила аҳил яшайди.

Бизда бундай оилалар жуда кўп. Лекин, афсуски, фарзанди тарбиясига енгил-елпи қарайдиган, келажакнинг қурувчиси бўлиб етишаётган инсоннинг тақдири билан етарли қизиқмайдиган ва натижада ўз болаларининг ҳаётида нохуш, кўнгилсиз ҳодисаларнинг содир бўлишига сабаб бўладиган ота-оналар ҳам учраб туради. Бундай ота-оналар, гўё бола тарбиясига вақт тополмайдилар.

Шундай ҳоллар ҳам бўладики, баъзи ота-оналар: «Ўғлим биттагина, ўксинмасин хафа бўлмасин, деб пул бериб қўяман. Энди ўзларинг ёрдам қилиб, ўқитиб чиқарасизлар-да!» — дейдилар уялмай-нетмай.

Мана, бир мисол. Саккизинчи синфга Ҳакимжон деган ўқувчи келди. Отаси коммунист, масъул ишларда ишлайди. Ҳакимжон оилада якка ўғил. Лекин «меҳрибон» ота ўғлининг ўқиши, юриш-туриши билан қизиқмайди, ҳатто мактабидан хабар олмайди.

Бола ўқишга унча қизиқмасди. Отасига бу ҳақда бир неча бор хабар қилдик. Лекин, у бирон марта ҳам мактабга келмади. Ота билан гаплашмоқ учун уйга боришга тўғри келди. Лекин, у эркатойга бир нарса дейишга ботинолмади. Шундай бўлса ҳам қараб турмадик. Педагогик коллективнинг бевосита аралашуви билан бола мактабга қайтди...

Коммунистик жамият кишилардан билим, юксак маданият, меҳнатга онгли муносабатда бўлишни талаб қилади. Ана шундай кишиларни тарбиялашда ота-оналар ўз зиммаларидаги масъулиятни тўла ҳис қилмоқлари зарур.

О. ЭШОНЧАЕВ,
Оҳангарондаги 11-мактабнинг директори.

Янги Тошкентни бунёд этамиз

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Куни кеча Чилонзор район Муқимий кўчасида қад кўтарган яна бир тўрт қаватли бинонинг калити зилзиладан зарар кўрган пойтахтли ёру-дўстлар қўлига топширилди. Бинога 72 оила кўчиб кирди.

Кўркам ва пишиқ қурилган бу бинода хонадонлар учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Бинонинг биринчи қаватига жойлашган маиший хизмат кўрсатиш хонаси ҳам иш бошлади.

* * *

⊙ Чилонзорнинг 5-«Б» кварталида бир йўла иккита кўп қаватли бино кўкка бўй чўзмоқда. Уларни Харьков қурилиш поезди бинокорлари бунёд этмоқдалар. Ҳозир янги турар-жойларнинг дастлабки қавати кўтариб қўйилган. Ғишт терувчилар энди иккинчи қават қаддини кўтармоқдалар. И. Сергеенко, П. Корсецкая, Н. Савченко каби кўплаб бинокорлар ўз тажриба ва билимларини тўла ишга солиб, қурилиш суръатини тезлаштирмоқдалар.

Э. ПЎЛАТОВ.

ЕТТИ йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришда алоҳида ўрнак кўрсатганликлари учун ҳукумат орден ва медаллари билан мукофотланган қурувчиларнинг кўпчилиги ҳозир янги Тошкентни бунёд этишда иштирок қиляпти. Яқинда Тошкентда Украина кварталини қураётганларга орден ва медаллар топшириш маросими бўлиб ўтди. Суратда: Киев шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Владимир Гусев ғишт терувчи Григорий Епифановга орден топширяпти.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

ЯХШИ НИЯТ БИЛАН

Улар Тошкентга яхши ният билан келишган. Зилзиладан бошпанасиз қолган пойтахтликларга кўркам турар-жойлар қуриб беришга аҳд қилишган. Шу мақсадда ҳозир Високовольтний массивида дастлабки кўпқаватли бинони бунёд этмоқдалар.

Бригадир Самад Раҳмонов зилзила рўй берганини эшитган-у, ёнига ўзига ўхшаш шовқозларни йиғди. Махсус бригада тузиб Тошкентга отланди. Шундай, қаерда янги, масъулиятли участка очилса, ўша ёққа дарҳол Самад Раҳмонов биринчи бўлиб боради. Яқиндагина у қолоқ бригадага ўтган эди. Тажрибали бинокор бу участкада ишни пухта ташкил этди. Интизомни мустаҳкамлади. Моддий манфаатдорликни оширди. Уч йил деганда қолоқликдан нишона ҳам қолмади. Бригадага коммунистик меҳнат коллективи деган фахрли ном берилди. Мана ҳозир ҳам Самад ака ана шу ғайратли кишилар сардори. Улар билан янги Тошкент бунёд этишда меҳнат қилаяпти.

Бригададаги йигитларнинг барчаси ўз ишиниң пухта билади. Рустам Исмоиловнинг ҳунар мактабини битириб келганига эндигина бир йил бўлди. Ўтган бир йил давомида у кекса бинокорларнинг ёрдамида моҳир ғишт терувчи бўлиб олди. Ҳозир Рустам устозлар билан бир сафда туриб иморатлар каддини кўтараяпти. Рафаэль Ғаниев эса бригада ветеранларидан. Кўп йиллардан бери меҳнат қилиб келаяпти. Орада Совет Армияси сафида уч йил хизмат ҳам қилиб келди. Яна ўз коллективига, дўстлари ёнига қайтди.

«Узбекшахтострой» тресті вакиллари ҳозир 48 квартирали бинонинг учинчи қаватига ғишт теришни бошладилар. Бир томонда С. Раҳмонов бошлиқ ғишт терувчилар ишлаяпти, иккинчи томонда Ф. Бражинников бошлиқ дурадгорлар бригадаси дастлабки квартиралар полини қоқмоқда. Ноябрь ойига қолмай бу квартираларга тошкентликлар кўчиб киришади. Оҳангаронликларнинг нияти шундай. Шу ниятда дўстларимиз қурилиш суръатига суръат қўшмоқдалар.

Қўшни участкаларда ҳам иш қизғин. Бу ерда Чирчиқ ва Бекобод бинокорлари меҳнат қилишаяпти. Чирчиқликлар бир йўла беш қаватли икки бинони қўлдан чиқаришмоқчи. Улар ҳам ноябрь ойигача бу турар-жойларни фойдаланишга топширишади. Бекободликлар эса ҳозир 48 квартирали бино пойдеворини қуйиб бўлишган. Улар тобора иш суръатини оширмоқдалар.

— Қўшниларимиз каби биз ҳам бу турар-жойни Улуғ Октябрь байрами арафасида тошкентликларга фойдаланишга топширамиз,— дейди Бекободдаги 704-УНР прораби Жамол Абдуллаев.

Л. ҲАСАНОВА.

ВАГОН-КЛУБ ЙЎЛДА

Тошкент бўлинмасининг станцияларида янги вагон-клуб ҳар хил томошалар кўрсатмоқда. Қизил тўқимачи, Сергели станцияларида яшаётган москвалик қурувчилар Совет Армиясининг жангчилари бир неча марта кинофильмлар томоша қилишди, лекция эшитишди. Клуб хизматчилари янги Тошкент бунёдкорларига ҳар тарафлама намунали хизмат кўрсатишга интилмоқдалар.

Янги вагон-клубда томошабинлар ўрни 30 кишига мўлжалланган. Шунингдек, душ учун ҳам алоҳида жой ажратилган. Вагон-клуб мудири Ф. Коляскин ва бошқа ходимлар ҳар бир рейсда кўплаб меҳнаткашлар кўнглини хушнуд қилишяпти.

А. КОМИССАРОВ.

МЕҲРИБОНЛИК

БУХОРО, (ЎзТАГ). Уч юздан кўпроқ тошкентлик болаларни қадимий Бухоро хушнудлик билан қабул қилди. Икки интернатнинг ёруғ бинолари улар ихтиёрига топшириб қўйилди. Бу ерда янги кроватлар қўйилган, уни оппоқ кўрпа-ёстиқ жилдлари ва чойшаблар безаб турипти. Хизмат кўрсатувчи ходимлар уларга оналардек меҳрибонлик қилмоқда.

ЗИННАТБУВИ ИЗЗАТДА

Пойтахтимизда юз берган зилзила минглаб ҳамшаҳар дўстларимиз тинчлигини бузди. Кўпчилик бошпасиз қолди. Ахир ким ана шундай оғир дамларда ортиқча нони ёки уйини ён қўшниси, ҳамшаҳаридан аяйди.

Бизнинг бир уйимиз қачонлардан бери бўш турарди. Оила аъзоларимиз билан келишиб, ана шу уйга зилзилада уйсиз қолган ҳамшаҳарларимиздан бирини кўчириб келишга аҳд қилдик. Шундай ҳам бўлди. Зилзиладан илгари Киров район Войтинцов кўчасидаги 27-ҳовлида яшаган пенсионер Зиннатбуви Уринбоевани набираси билан ўз бағримизга олиб келдик.

Ҳозир оиламизнинг каттасидан-кичигигача Зиннатбуви ва унинг набирасини ҳурматлаб ўтқизгани жой топишолмайди. Болаларимиз айниқса дастурхон тепасида «Бувижон, энди бизникидан кетмайсизми», — деб ширин сўз, нуроний Зиннатбувининг атрофида парвона бўлишгани бўлишган.

Инсон инсон билан тирик деганлар. Бирга турганимиздан оиламиз аъзолари ҳам, Зиннатбуви ҳам бениҳоя хурсанд.

Т. УМАРҚУЛОВ,

Киров район, Ашт кўчаси, 5-уй.

БЕШЙИЛЛИККА ДАДИЛ ОДИМ

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми қишлоқ хўжалигини тубдан ривожлантириш тадбирларини яққол кўрсатиб берган эди. Партиямизнинг XXIII съезди ҳам бу муҳим тадбирларни алоҳида қайд қилди ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун янада кенг ва порлоқ йўлларни белгилаб берди.

Партиямиз биздан энди ишнинг кўзини билиб, планли равишда, аниқ режа билан иш тутишни талаб қилмоқда. Эртаги кун вазифаси нимадан иборат бўлишини равшан тасаввур этган ҳолда қадам ташлаш зарурлигини уқдирмоқда.

Тўғри, илгарилари ҳам планлар тузардик, ишни чамалаб кўрардик, планни бажариш учун ҳаракат қилинар эди. Бироқ бу планлар ҳамиша ҳам тўла-тўкис бажарилмас эди. Планларни муттасил бажариб бориш учун энг муҳим бўлган одамларни ишга рағбатлантирувчи омиллар етарли эмасди. Илгари улар ўз қилаётган ишларидан қандай моддий манфаат кўришларини аниқ тасаввур қилаолмас эдилар. План бажарилса, ҳосилдорлик ошса қандай даромад олишлари уларга қоронғи эди. Ҳозирги шароитда эса қишлоқ хўжалик ишларини уюштиришда катта ўзгаришлар юз берди.

Шонли партиямизнинг тарихий XXIII съезди қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдига улкан вазифалар қўйди: Съезд қишлоқ хўжалик маҳсулотларини асосан мавжуд ерларда ҳосилдорликни ошириш йўли билан кўпайтириш зарурлигини кўрсатди. Ҳосилдорликни ошириш учун кураш биринчи даражали вазифалардан бўлиб қолди. Бу соҳада бизнинг колхозимизда ҳам бир қатор ишлар қилинди ва қилинмоқда. Кейинги йилларда бу соҳада олдинга қараб дадил қадам ташлана бошланди. Ҳосилдорлик йилдан-йилга кўтарилиб боряпти. Янги марраларни эгаллаш учун кураш давом этяпти. Чунончи 1962 йилда ҳар гектар пахта майдонидан колхоз бўйича 21 центнердан ҳосил йиғиб олинган бўлса, ўтган йили 1500 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 24,2 цетнердан ҳосил кўтарилди. Кейинги уч йил мобайнида ҳосилдорлик 3,2 центнер кўпайди. Кўриниб туриптики мавжуд ерларда ишни тўғри ташкил этиш билан ҳосилдорликни тобора ошириб бориш мумкин экан.

Колхозимиз правлениеси мана шунга эътибор қилиб, янги беш йиллик планини тузди. Бу планимизда 1970 йилга борганда мавжуд 1500 гектар пахта майдонидан 4050 тонна ҳосил йиғиб олишимиз, ҳосилдорликни 27 центнерга етказишимиз лозим. Бу ҳозирги планимиздагига нисбатан қарийб 700 тонна кўп пахта етиштирилади, деган сўз. Беш йиллик планда хўжаликнинг бошқа тармоқлари бўйича ҳам худди шундай юксалиш кўзда тутилади.

Колхозимизнинг беш йиллик планида қўйилган вазифаларнинг бажарилиши учун бизда реал шароитлар мавжуд. Бу биринчи навбатда ерни қадрлашдан иборат. Агар ўз ишимизга бир назар ташласак, ҳосилдорлик жиҳатидан бригада ва звенолар ўртасида ҳали тафовут жуда қатта эканлигини кўрамиз: Бунга ўзимиз ҳам етарли эътибор бермай келардик. Ўтган йили ўртоқ Х. Абдутоев бошлиқ бригадада ҳосилдорлик 19 центнердан белгиланганди. Йил охирида бригаданинг аъзолари яхши ишлаб, ҳосилдорликни 24,22 центнерданга етказганликлари, планга нисбатан ҳосилдорлик 5,2 центнердан оширилгани маълум бўлди. Демак, ишласа ҳосил чиқар экан.

Ўтган йили план бажарилган, ҳосилдорлик олдинги йилларга нисбатан кўтарилган бўлса ҳам 861 гектар ерда колхоз даражасидан кам ҳосил олинди. Демак, бизда ҳали шу ерлар етарли миқдорда қадрланмаяпти. Бу ерларга паст назар билан қараляпти. Беш йиллик планда биринчи навбатда мана шу ерларда ҳосилдорликни оширишни кўзда тутмоқдамиз. Чунки бу ерлардан колхозимизнинг ўтган йилги даражасида ҳосил олинган тақдирда ҳам биз қўшимча равишда 200 тоннадан зиёд пахта олган бўламиз. Бу эса, биз учун катта резерв.

Қўлимизда эндиликда одамларни ҳосилдорликни оширишга сафарбар эта оладиган катта восита бор. Бу хўжалик ҳисобидир. Хўжалик ҳисоби деҳқонларимизни ҳосилдорликни ошириш учун курашга рағбатлантиряпти. Сарф-харажатларни камайтиришга, тежамли ишлашга ўргатяпти. Бу жуда муҳимдир.

Ўтган йили колхозимиз бўйича бир иш кунига ўрта ҳисобда 4 сўм 47 тийиндан пул тақсимланди. Биз 1970 йилга борганда бир иш кунига ўрта ҳисобда 5 сўмдан кўпроқ пул тақсимлашни назарда тутмоқдамиз. Илғор звеноларимиз эса ҳозирнинг ўзидаёқ шу даражага етиб олдилар. Бунга улар ҳосилдорликни ошириш йўли билан эришдилар. Механизатор ўртоқ Т. Файзиев бошлиқ звено аъзолари ўтган йили пландаги 24 ўрнига гектаридан 32 центнердан ҳосил олдилар. Шунинг учун бу звенода бир иш кунига 5 сўм 60 тийиндан пул тақсимланди. К. Қодиров, З. Холтўраев, А. Аҳмедов ўртоқлар бошлиқ звеноларда ҳам шундай қувончли натижаларга эришилди. Бироқ камҳосилли звеноларда бир иш кунига тақсимланган пул 4 сўмга ҳам етмади. Масалан, ўртоқ Р. Тожиев бошлиқ звенода гектаридан 19.9 центнердан ҳосил олинди. Шу туфайли даромад ҳам кам бўлгани учун бир иш кунига 3 сўм 61 тийиндан пул тақсимланди, холос.

Ҳозир колхозчилар илгариги қолоқ тартиблар ўтиб кетганини яхши тушуниб бормоқдалар. Ҳосилдорлик кўтарилмаса, ўзларининг оладиган даромади ошмаслигини чуқур англамоқдалар. Шунинг учун ҳам улар ернинг қадрига етиб мўл ҳосил учун курашни шу кунларда айниқса қизғин давом эттирмоқдалар. Биз июлнинг қолган кунлари, август ойи ичи ғўзамизни сифатли парвариш қилиб, ҳар туп ғўзада мажбуриятни қоплайдиган миқдорда ҳосил етиштириш учун курашамиз.

С. БЎРИЕВ,
Оққўрғон районидаги Войтинцев номли колхоз раиси,
О. ТУРОНОВ,
партия ташкилотининг секретари.
Қ. УСМОНАЛИЕВ,
бош бухгалтер.
И. МАРҚОБОЕВ,
экономист.

БИОХИМИЯ ВА ВИЛТ

ФАН — ПАХТАЧИЛИККА

Пахтачилик ота касбимиз. Шунинг учун ҳам ҳамма пахта тўғрисида ўйлайди. «Оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш тадбирлари кўрилади. Янги серҳосил, тезпишар ва турли касалликларга чидамли пахта навларини яратиш учун кураш олиб борилади.

Ана шу улуғ мақсад йўлида кўпгина ишлар амалга оширилди. Лекин ҳали ҳал қилиниши лозим бўлган вазифалар кўп. Ғўзанинг ашаддий душмани бўлган вилт касалига қарши кураш асосий проблемалардан бири бўлиб қолди.

Маълумки, вилт касаллиги билан оғриган ғўза анча секин ривожланади. Ғўза тупларида тўпланган кўсаклар эса майда бўлиб қолади. Бу касаллик пахтанинг чигити ва толасига ҳам салбий таъсир кўрсатади.

Вилт касаллигининг энг кучайган вақти, об-ҳавонинг келишига қараб, 10 августдан 10 сентябргача бўлган давр ҳисобланади. Ана шу кунлар мобайнида ғўза барглари оқариб, қурий бошлайди. Ғўза тупининг устки шохларидаги кўсаклар аранг сақланиб қолади. Қолган шона ва кўсаклар оғриб тушиб кетади.

Вилт касаллигининг келиб чиқиш сабаблари ҳали пухта ўрганилмаганлиги туфайли бу соҳада ҳар хил фикрлар бор. Баъзи олимлар, ғўза қатор оралари машина билан ишлаганда тупроқдаги турли хил микроорганизмлар ўсимлик танасига ўтади ва уни заҳарлайди дейишади. Яна бир группа олимларнинг фикрича, ғўза тупларига уларнинг ривожланиши даврида касаллик ўтади, сўнгра ғўзалар вилтга чалинади. Бизнинг фикримизча, ўсимлик мурғаклик даврида вилт билан касалланади.

Бу қуйидагича юз беради. Ерга экилган чигит униб чиқиб, ўсимликка айлана бошлаган вақтда вилт касаллигини тарқатувчи микроорганизмлар сув ва минерал озуқалар билан бирга илдизнинг ички тўқималарига ўтади. Микроорганизмлар ўсимлик танасида ҳаёт кечириб, тўқималарни заҳарлай бошлайди. Натижада илдиз тўқимаси учун зарур бўлган биохимик процессларнинг бузилишига олиб келади. У ёки бу орган тўқималарнинг нормал ўсиши ва ривожланиши тўхтайди. Натижада ўсимлик тез кун ичида қуриб қолади. Ғўза тупларида ҳосил бўлган кўсаклар тушиб кетабошлайди. Шундагина биз вилт касаллигининг симптонларини оддий кўз билан бемалол кўра оламиз.

Шунинг учун ҳам вилтга қарши курашни чигитни ерга ташлашдан олдин бошламоқ керак. Айни бир вақтда ғўза тупларининг вилтга чалинмаслиги учун яна қўшимча чоралар кўришга тўғри келади. Бунинг учун турли хил дуккакли ва шу каби бошқа қишлоқ хўжалик экинларини алмашлаб экишни кенг йўлга қўйиш лозим. Бунинг фойдаси тажрибада бир неча бор исботланди. Чунончи, беда экилган ернинг ҳар гектарида йил давомида 250—300 килограмм азот тўпланади. Бу эса вилт касаллигини анча йўқотиш имконини беради.

Шуни ҳам айтиш керакки, янги пахта навини ҳосил қилиш йўли билан ҳам вилтдан қутилиш мумкин. Кейинги йилларда институтимиз лабораторияларида вилтга чидамли бирмунча пахта навлари ҳосил қилиндики, улар келгусида пахтачиликни ривожлантиришда катта аҳамият касб этади.

Ўсимликнинг вилт билан касалланиши об-ҳавога, ўсимликнинг ёши ва унинг физиологик ҳолатига ҳам боғлиқдир. Касалликни тарқатувчи микроорганизмлар қачон ва қайси йўл билан ўсимлик организмига ўтмасин, барибир улар ўсимлик танасида содир бўладиган биохимик процессларни бузади. Бу ҳол ўсимликни ҳалокатга олиб келади.

Шунинг учун ҳам пахтачилик билан шуғулланиб келаётган олимлар ва мутахассислар олдида вилт касаллигини тугатишдек муҳим вазифа турибди. Партия ва ҳукуматимиз бу соҳадаги тадқиқотлар кўламини янада кенгайтириш юзасидан оқилона тадбирлар белгиладилар. Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузурида вилт касаллигининг келиб чиқиш сабабларини ўрганиш ва унга қарши кураш олиб бориш билан шуғулланувчи координацион марказ ташкил этилди.

Ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-текшириш институти мазкур марказ учун асосий тажриба ўчоғи бўлиб қолди.

Янги илмий марказга атоқли олим академик М. Муҳаммаджонов раҳбарлик қилмоқда. Ҳозир координацион марказ илмий совети атрофига кўпгина тажрибали олимлар тўпланишган.

Шуни ҳам айтиш керакки, бу марказ Бутуниттифоқ миқёсида иш олиб боради. Бинобарин, қардош республикалар олимлари ҳам бу ишга яқиндан ёрдам берадилар.

Шу муносабат билан ўсимликлар экспериментал биологияси институти яна кўп иш қилиши керак. Вилтни келтириб чиқарувчи микроорганизмларнинг табиатини чуқур ўрганиш, ўсимликларнинг бу хавфли касалликка берилиш сабабларини қидириш ҳамда ўсимликларда юз берадиган физиологик ва биохимик модда алмашинишини тадқиқ этиш лозим.

Бошланган иш ўзининг дастлабки самараларини берди. Янгийўл районидаги Свердлов номли ва «Коммунизм» колхозларида бу борада ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Истеъдодли ёш олим М. Зокиров томонидан ўтказилган кузатиш ишлари натижалари айниқса қувонарлидир. Бу хўжаликларда алмашлаб экиш жорий этилди. Натижада пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Энг муҳими, вилт касаллиги кескин камайди. Ҳозирда ҳам олимлар бу соҳадаги тадқиқотларни давом эттирмоқдалар.

Партиямизнинг XXIII съездида фан ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш лозимлиги алоҳида уқтириб ўтилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институти олимлари тадқиқотларининг самарадорлиги учун тинмай кураш олиб бормоқдалар. Вилт касаллигини йўқотишнинг илмий асосларини яратишда ҳам озми-кўпми ижобий натижалар қўлга киритилди. Тадқиқотлар бундан кейин ҳам кенг кўламда олиб борилади.

Т. НАСИБОЕВ,
Ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг бош илмий ходими, биология фанлари кандидати.

НЕГА СУРЪАТ ПАСТ?

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози коллективи бу йил 8 минг тонна сабзавот, минг тонна картошка етиштириш учун курашмоқда.

Совхоз директори ўртоқ О. Зокировнинг айтишига қараганда сабзавотчиликда техникадан унумли фойдаланиш соҳасида бирмунча ишлар қилинган. Бу йил сабзавотчиликда тракторлардан фақат ер ҳайдаш, культивация қилиш, ўғитлаш, ҳашаротга қарши курашдагина эмас, балки қаторлаб экилган сабзи ва лавлаги экинларини ягана қилишда ҳам фойдаланилган. Сабзи униб чиққандан кейин тракторга ротацион мотига ва сеткали борона тиркалиб ишлатилган. Бу сабзи ўтоғини бирмунча енгиллаштирган. Қўл меҳнати кам сарфланган.

Хўжаликда бу йилги об-ҳаво шароити ҳисобга олинган ҳолда қилинаётган баъзибир ишлар эътиборга лойиқ. Масалан, ўртоқ Абдураззоқ Абдуҳолиқов бошлиқ 2-бўлимда кенг пушта олиб экилган талайгина ердаги Юсупов навли помидор яхши бўлмади. Мана шу помидор кўчатлари орасида бўш қолган ерларга бодринг экиб, ердан тўғри фойдаланишга ҳаракат қилинган. Ҳозир бир пайкалда ҳам бодринг, ҳам помидор ўсаяпти.

Бироқ совхозда талайгина камчиликлар ҳам бор. Тузилган планларга риоя қилиш, ассортимент бўйича сабзавот маҳсулоти етиштириш ва тайёрлаш, ихтисослаштириш соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳали ҳечкимни қаноатлантира олмайди. Чунончи. тузилган планларни ўзгартириб юбориш, бир экин ўрнига пландан ташқари бошқа экинлар экиш бу ерда ҳеч гап эмас. Масалан, йил бошида тузилган план бўйича 65 гектар ўрнига 60 гектар эртаги картошка экилди. 119 ўрнига 125 гектар ерга карам, 150 ўрнига 135 гектар ерга помидор кўчатлари ўтқазилди. Натижада халқнинг айни кунлардаги талабини қондира оладиган маҳсулотлар камроқ етиштирилаяпти.

Планга риоя қилмаслик ва бу йилги об-ҳаво ноқулайлиги совхозда айниқса, помидор маҳсулотининг жуда камайиб кетишига олиб келди. Аввало, помидор планга нисбатан 15 гектар кам экилди. Сўнгра кўп майдонда помидор кўчатлари касалланиб, нобуд бўлди. Ҳозир совхозда 150 гектар ўрнига 33 гектар ерда помидор экини қолди.

Бундан ташқари пишиб етилган айрим маҳсулотларни йиғиб давлатга топшириш ҳам қониқарли эмас. Ҳозир анчагина жойдаги картошка пишиб қолди. Лекин, уни йиғиб топшириш иши тўғри уюштирилмаган. Бу муҳим иш орқага сурилиб кетаяпти. Бир кунда йиғиб топширилган картошка 4—5 тоннадан ошмаяпти.

Бир вақтлар бу совхозда сабзавотчиликни ихтисослаштириш тўғрисида катта шов-шувлар бўлган, бригадаларнинг бири сабзи, яна бири помидор ёки бодринг етиштирадиган қилиб қўйилган эди. Экинларнинг хусусияти, меҳнат сарфланиш даражаси ҳисобга тўғри олинмаганлиги натижасида бу иш охирига етмай қолди.

Масалан, 2-бўлимдаги Турғунбой Эгамов бошлиқ бригаданинг 33,5 гектар ери бор. Шу ернинг беш гектарига помидор, 3 гектарига бодринг, тўрт гектарига сабзи, 10 гектарига карам, икки гектарига пиёз ва бошқалар экилган. Шунга қараб совхозда ихтисослаштириш соҳасида дурустроқ иш қилинаяпти. деб бўладими? Йўқ, совхозда ихтисослаштириш фақат қуруқ гап бўлиб қолаяпти.

Тўғри, сабзавотчиликни ихтисослаштириш, бу соҳада ишлатиладиган техникадан унумлироқ фойдаланиш энг муҳим ва жуда мураккаб масала. Бироқ ўртоқ Олимжонов бошлиқ бўлган совхозлар тресті хўжаликларга бу соҳада бирорта амалий ёрдам берганини ҳали ҳеч ким билмайди.

«Партия XXI съезди» совхозида бу йил помидордан ташқари сабзавот ва картошка етиштириш планларини тўла бажариш учун ҳамма имконият бор. Лекин бу соҳада ишни жадаллаштириш учун ишчи кучларидан тўғри фойдаланиш керак. Бу соҳада афсуски, олиб борилаётган ишлар ҳозирги талаблар даражасида эмас.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Чорва моллар учун тўйимли озуқалар етиштириш бўйича илмий-текшириш муассасаларида тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти биология лабораторияларида ҳам бу масала билан жиддий шуғулланилмоқда. Институт аспиранти К. Эгамқулов ҳозир маккажўхори ва оқжўхорига радиоактив кобальт гамма нурларини таъсир эттириш йўли билан ҳосилдорликни ошириш бўйича илмий иш олиб бормоқда. Суратда: (ўнгдан) олим Ш. Иброҳимов ва аспирант К. Эгамқулов маккажўхоризорда.

Н. Петров фотоси.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ БОШЛАНДИ

ҲАЯЖОНЛИ КУНЛАР

Студентлар шаҳарчаси ўқув корпуслари пойтахтдаги олий ўқув юртларига кирувчи ёшлар ихтиёрига бериб қўйилган. Ҳа, шу кунларда бу ер абитуриентлар билан гавжум.

Тошкент Давлат университетининг филология факультети жойлашган ўқув корпуси. Бу ерда кириш имтиҳонлари уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Абитуриентларнинг кўпи республикамизнинг турли область ва районларидан келишган.

Биз хоналарнинг бирига кирдик. Ичкарида 100 га яқин ўғил ва қиз ўтирибди.

Имтиҳон комиссиясининг раиси, доцент С. Фузаилов абитуриентларни биринчи кириш имтиҳони бошланиши билан табриклади.

Шундан сўнг, бўлажак студентлар «Ҳамза — революция куйчиси», К. Яшиннинг «Йўлчи юлдуз» драмасида халқлар дўстлиги ва биродарлиги», «Синчалак» повестининг бадиий хусусияти» деган темаларда иншо ёзишга киришдилар.

— Факультетимизга ўқишга кириш истагини билдирганлар жуда кўп, — дейди филология факультетининг декани доцент А. Шомақсудов. — Кундузги ва кечки бўлимларга 1415 студент қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари муваффақиятли ўтиши учун яхши ҳозирлик кўрганмиз. Ҳар бир имтиҳон олдидан 2-3 марта консультациялар бўлади. Навбатчи ўқитувчилар тайинланган.

Дастлабки кириш имтиҳони ташкилий ва интизом жиҳатдан яхши ўтди.

И. ЮСУПОВ.

ШТАТСИЗ МУХБИРЛАРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

КОЛХОЗДА БЕНЗИН КОЛОНКАСИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский Путь» колхозида яқинда 150 тонна ёқилғи сиғадиган бензин колонкаси ишга туширилди. Бензин колонка хизматидан шофёрлар ва тракторчилар беҳад хурсанд.

Колхоз қурувчилари яқин кунларда 530 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биноси ва 21 оилага мўлжалланган янги уйни ҳам қўлдан чиқарадилар.

А. КИМ.

МАҲАЛЛАДА КИНОТЕАТР

Карл Маркс маҳалласида 150 ўринли кинотеатр ишга туширилиши ҳаммани мамнун этди. Янги кинотеатрда биринчи марта «Муҳаббат қурбони» деган фильм ўзбек тилида намойиш қилинди.

Т. УМАРҚУЛОВ.

ЯНГИ ХАВЗА

Оҳангарон қурувчилари ва транспортчилари яхши совға олишди. Янги шаҳарда жамоатчилик кучи билан катта сув ҳавзаси бунёд этилди. Хавзани қуришда 3-профессионал-техника билим юрти ва юқори синф ўқувчилари актив ёрдам беришди. Қурувчилар ва транспортчилар ишдан кейин бу ерда мусобақалашадилар, маҳоратларини оширадилар, чиниқадилар.

А. ПЕТРОВ.

СПАРТАКИАДА ҒОЛИБЛАРИ

Чирчиқда «Меҳнат резервлари»нинг область спартакиадаси бўлиб ўтди. Оҳангарондаги 3. профессионал-техника билим юрти спортчилари спартакиада программасига кирган етти хил спорт турининг бештасида биринчи ўринни олиб ғолиб келдилар. Оҳангаронлик ёш спортчилар область терма командасига киритилди.

А. ЦАРЬКОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ЕНГИЛ САНОАТИ КЎРИГИ

Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида янги павильон ишга тушди. Бу павильонга республикамиз енгил саноат корхоналари ишлаб чиқараётган маҳсулотлардан намуналар қўйилган. Саккиз бўлимдан иборат виставкага Ўзбекистоннинг 48 та саноат корхонасининг ип ва ипак газламалари, трикотаж, тўқимачилик-галантерия, чарм-пойафзал маҳсулотлари, чиннилар, кийим кечаклар ва бошқа маҳсулотлар қўйилган.

Деворлардаги стенд ва диаграммалардан енгил саноатнинг ривожланиши ва техникани жорий этишдаги ютуқларни билиб олиш мумкин.

Павильонда бу маҳсулотлардан ташқари Тошкент модалар уйининг янги кийим-кечаклари, «Юлдуз» фирмасининг товарлари намойиш қилинмоқда.

М. АЛИМОВА.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ҲАҚҚОНИЙ ИШНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАБ

ВАРШАВА. Польша Ёзувчилари Союзининг бу ерда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: Польша ёзувчилари Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг Вьетнамдаги урушни янада кучайтираётганлигига қарши ва хусусан Ханой ва Хайфон атрофидаги жойларнинг ваҳшиёна бомбардимон қилинишига қарши норозилик билдирадилар.

Польша ёзувчилари АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси муносабати билан Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг Бухарест кенгашида қабул қилинган Баёнотни ва Европада тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш ҳақидаги Декларацияни қизғин қўллаб-қувватлайдилар.

КАРАКАС. «Вьетнамдан қўлингни торт!» — Венесуэла меҳнаткашларининг бирлашган маркази Америка авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси территориясини ваҳшиёна бомбардимон қилаётганлигига қарши, Вьетнам халқининг қаҳрамонона кураши билан бирдамлик юзасидан уюштирган оммавий митинг қатнашчилари ана шу талабни илгари сурдилар. Меҳнаткашлар бирлашган марказининг раиси Орасио Скотт Пауэр митингда нутқ сўзлаб, қуйидагиларни айтди: «ёппасига қирғин қуроли ва концентрацион лагерлардан гитлерчи ҳарбий жиноятчилар фойдаланган пайтлардан буён (буларни эсга олганда бутун дунё ларзага келади) Американинг Вьетнамдаги агрессияси билан боғлиқ ўта кетган ваҳшийликларга дуч келмаган эдик».

САНТЬЯГО. Тинчликни ҳимоя қилиш Чили комитетининг раиси, профессор Ольга Поблете «Сигло» газетасида эълон қилинган мақоласида қуйидагиларни ёзади: «Вьетнамдаги Америка ҳарбийлари ҳарбий жиноятчилардир. Улар Нюрнбергдаги каби жуда қаттиқ жазога тортилишлари керак». Ольга Поблете американинг Вьетнамдаги қонли агрессиясига қарши қаҳр-ғазаб билан норозилик билдириб, қуйидагиларни ёзади: Америка империалистларининг қириб ташлаш йўли билан Вьетнам халқининг иродасини букишга интилаётганлиги бутун дунёда қаҳр-ғазаб тўлқинини янада кучайтириб юборди. «Америкалик қотиллар, Вьетнамдан чиқиб кетинглар!» Бу шиор, дейилади мақолада, ҳозир Ер юзидаги барча халқларнинг тилларида жаранглаб эшитилмоқда.

ВАШИНГТОН. «Вашингтон Пост» газетасида босилиб чиққан ва Шарқи-Жанубий Осиё проблемалари юзасидан 27 мутахассис имзолаган мактубда бундай дейилади: «президент Жонсон Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни ва миллий озодлик фронти билан музокаралар олиб боришни истаётганлигини билдириши ҳамда шу йўл билан АҚШнинг ҳақиқатан ҳам тинчликка интилаётганлигини исбот қилиши лозим». Мактубнинг авторлари Вьетнам Демократик Республикасининг бомбардимон қилиниши Вьетнам Демократик Республикасининг ҳарбий кучини бўшаштирмай, балки унинг агрессияни қайтаришга аҳди-поймонини ҳам ошириб юборди, деб таъкидлайдилар. (ТАСС).

ФРАНЦИЯ. Парижда, Согласия майдони яқинидаги Америка элчихонаси биноси олдида АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига норозилик билдириш юзасидан оммавий намойиш бўлиб ўтди. Намойишчилар Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни тўхтатиш, Вьетнам ички ишларига Американинг аралашувига чек қўйишни талаб қилган шиорлар кўтариб ўтдилар. Суратда: намойишчилар Согласия майдонида.

Кейстон — ТАСС фотоси.

ВЕНГРИЯ: БИРИНЧИ ЯРИМ ЙИЛНИНГ ЯКУНЛАРИ

БУДАПЕШТ. Венгрияда саноат ишлаб чиқариши 1966 йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан саккиз процент чамаси кўпайди. Саноат буюмларини чет мамлакатларга чиқариб сотиш 13 процент кўпайди. Сув тошқинлари натижасида бутун мамлакатда экин майдонлари бундан олдинги йиллардагига нисбатан камроқ бўлди. Чўчқалар сони камайди, қора моллар сони эса 1965 йилги даражада қолди. Эртаги сабзавот ва мевалар ҳосили ўтган йилдагидан яхшироқ бўлди. Аҳолининг пул даромадлари йил ўртасига келиб, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9 процент кўпайди.

(ТАСС).

ЖИРКАНЧ СИЁСАТ

ВАШИНГТОН. АҚШ конгрессининг 1959 йил 17 июлдаги резолюциясига асосан президент Жонсон 1966 йил 17 июлда бошланадиган ҳафтани «қул қилинган миллатлар ҳафтаси» деб эълон қилди ва Америка халқини шу ҳафтани «муносиб маросимлар ва ҳаракатлар билан» нишонлашга чақирди.

(ТАСС).

ВДР УСТИДА АМЕРИКАНИНГ 1209 САМОЛЁТИ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ. (ТАСС). Бундан олдин хабар қилинганидек, Ханой атрофида уриб туширилган уч самолётдан ташқари, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида: Намха, Тхайбинь ва Куангнинь вилоятларида ва Хайфон порти районида яна тўрт самолёт уриб туширилди. Вьетнам информация агентлиги ана шу ҳақда хабар қилди.

Аниқланган маълумотларга кўра, дейилади хабарда, Вьетнам Демократик Республикасининг зенитчилари 14 июлда Намха вилоятида ва Хайфон шаҳри районида Американинг яна икки самолётини ер билан яксон қилдилар. Шимолий Вьетнам устида яксон қилинган Америка самолётларининг умумий сони 1.209 тага етди.

СССР ФУТБОЛЧИЛАРИ ЧОРАК ФИНАЛДА

СССР терма командаси учун бу юбилей — расмий халқаро ўйинларнинг юзинчи матчи эди. Рақиб — Италия терма командаси жуда кучли ҳисобланади. Жуда кўп инглиз футбол шарҳчилари совет футболчилари ўз рақибини енголмайди деб, роса шов-шув кўтаришди. Бунинг маълум даражада асоси ҳам бор эди. Сўнгги халқаро ўйинларда Италия терма командаси ўз рақибларини жуда катта ҳисоб билан мағлубиятга учратди. Жаҳон биринчилигига тайёргарлик юзасидан ўтказилган бешта халқаро матчда 17 та тўп киритиб, фақат ўз дарвозасидан битта тўп ўтказган футболчилар шулар эди.

СССР командаси ҳам бу ўйинга пухта тайёргарлик кўрди. Команда составида айрим ўзгаришлар бўлди. Халқаро ўйинларда иштирок этиб, катта тажриба орттирган Яшин, Воронин, Даниловлар Кавазашвили, Сичинава, Островский ўрнига тушдилар. Футбол ишқивозларига маълум бўлса керак, бизнинг терма командамиз шу вақтгача Италия футболчилари билан икки марта учрашиб, бир ўйинда 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишди, иккинчи ўйинни эса дуранг қилишди.

Терма командамиз қуйидаги составда — Яшин, Пономарев, Шестернев, Хурцилава, Данилов, Сабо, Воронин, Численко, Малофеев, Банишевский, Хусаинов — майдонга тушди.

Бу тўртинчи группадаги марказий матч эди. Ғолиб чиққан команда жаҳон чемпионатининг чорак финалига йўлланма оларди. Шунинг учун ҳам иккала терма команда кўпроқ ўз дарвозаларидан тўп ўтказмаслик ҳақида қайғирдилар. Лекин, иккала томон дарвозалари олдида хавфли ҳолатлар бирин-кетин туғилиб турди. Командамиз ховлиқмасдан, асабийлашмасдан осойишта, лекин аниқ ва чаққон, тез ва ҳалол ўйнади. Дастлабки дақиқаларданоқ командамизнинг устунлиги сезилиб турди.

Ўйиннинг 57-минути эди. Матчни жуда яхши ўтказган, Европанинг энг машҳур ҳимоячиси ҳисобланган Факкеттини бир неча бор доғда қолдириб алдаб ўтган Численко ўз қанотида ҳужумга ташланди. У тезлик билан ҳимоячини алдаб ўтиб, тўпни Малофеевга оширди. Малофеев эса уни дарҳол дарвоза тўғрисида пайдо бўлган Численкога узатиб берди. Бизнинг қанот ҳужумчимиз зарб билан тўпни дарвозанинг ўнг томон бурчагига киритди. Дарвозабон доғда қолди.

Шундан сўнг ўйин яна кескинлашди. Италия футболчилари мағлубиятдан қутилиш учун жон жаҳдлари билан ҳужумга ўтдилар. Лекин уларнинг ҳаммаси натижасиз бўлди. Аниқ ва фидокорона ўйнаган ҳимоячиларимиз рақибнинг барча атакаларини қайтардилар. Лев Яшин ўз маҳоратини футбол ишқивозлари олдида бир неча бор намойиш қилди. Жуда кўп хавфли тўпларни қайтариб юборди.

Шундай қилиб, Игорь Численко киритган ягона тўп терма командамизни жаҳон чемпионатининг чорак финалига олиб чиқди. Бу албатта қувончлидир. Шу ерда Италия терма командасининг тренери Фаббрининг матчдан сўнг футболчиларимиз ҳақида айтган қуйидаги фикрини келтирамиз: «Руслар мен кутгандан кучли бўлиб чиқишди. Уларнинг кучини ҳали яна кўришади».

* * *

Шу куни Англиянинг турли шаҳарларида жаҳон биринчилигининг бошқа матчлари ҳам бўлиб ўтди. Португалия командаси Болгария футболчиларини 3:0 ҳисоби билан мағлубиятга учратиб, чорак финалга чиқиш ҳуқуқини олди. Иккинчи группа пешқадамлари ҳисобланган Аргентина ва Германия Федератив Республикаси футболчилари ўртасидаги ўйинда ҳисоб очилмади. Англия командаси Мексика терма командаси устидан 2:0 ҳисоби билан ғалаба қозониб, биринчи группада пешқадам бўлиб олди.

18 июлгача жаҳон биринчилиги учун курашаётган футбол командаларининг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

БИРИНЧИ ГРУППА:					
Англия	2	1	1	0	2:0	3
Уругвай	2	1	1	0	2:1	3
Мексика	2	0	1	1	1:3	1
Франция	2	0	1	1	2:3	1
ИККИНЧИ ГРУППА:						
ГФР	2	1	1	0	5:0	3
Аргентина	2	1	1	0	2:1	3
Испания	2	1	0	1	3:3	2
Швейцария	2	0	0	2	1:7	0
УЧИНЧИ ГРУППА:						
Португалия	2	2	0	0	6:1	4
Венгрия	2	1	0	1	4:4	2
Бразилия	2	1	0	1	3:3	2
Болгария	2	0	0	2	0:5	0
ТЎРТИНЧИ ГРУППА:						
СССР	2	2	0	0	4:0	4
Италия	2	1	0	1	2:1	2
Чили	2	0	1	1	1:3	1
КХДР	2	0	1	1	1:4	1

БИР ФИРИБГАР ВА ИККИ АНҚОВ

(ФЕЛЬЕТОН)

Бор эканда — йўқ экан, оч эканда — тўқ экан, Тошкент деган катта даҳада бир фирибгар билан икки анқов яшар экан. Фирибгарнинг исми шарифи Абрам Фонберштейн, анқовлариники эса, Анакий Богатурия билан Юрий Иноземцев экан. Фирибгар Фонберштейн шаҳар «Сантехмонтаж» бошқармасида слесарь, анқовларнинг бири 3-такси мотор базасида, иккинчиси эса 1-автокомбинатда шофёр бўлиб ишлар экан.

Фирибгарнинг мучали тулкию овлагани йил ўн икки ой анқов экан. «Йилномада тулки зоти йўқ-ку, қандай қилиб унга тулки мучали тегиб қолди»? — деб сўрашибди. Бесабаб мурит бўлмайди, дегандек, бунинг ҳам «сири» бор экан. Чунки менман деган ҳар қандай тулки зоти ҳам Фонберштейннинг қорасини кўрди дегунча ўзини чапга олар экан.

Энди анқовларга келсак, улар ҳам унча-мунча фирибгарга ён берадиганлардан эмас, улар қассобга: «Бизнинг уйдагилар суякни унча хуш кўришмайди, гўштни ёғлироқ жойидан кесаберинг», — дейдиган анқовлар экан. Бу гап фирибгар Фонберштейннинг қулоғига бориб етибди. «Наҳотки, икки анқовни қўлга тушираолмаган бўлишса, мана, биз алдаймиз-да», — дебди-да йўлга тушибди. У йўл юриб, йўл юрса ҳам мўл юриб, Печерего кўчасидаги 68-уйдан биринчи анқов Анакий Богатурияни топибди.

— Бай-бай, — дебди тўсатдан Фонберштейн бошини чайқаб, — зилзиланинг эпицентри уйингизнинг тагидами дейман. Буни қаранг ананас қовунга ўхшаб ёрилиб кетибди. Яна бир силтов бўлса...

— Э, кўп ваҳима қилаберманг, уйимизнинг сувоғи ҳам кўчган эмаску, — жавоб берибди у.

— Шофёр халқи яхшиликни билмас экан, мен сизга ачинганимдан айтувдим. Жонингизда қасдингиз бўлса, ўтираверинг, — дебди унинг юрагига қўл солиб.

— Бўлмаса, нима қилиш керак, бир иложини топинг, — дебди шунда Анакий Богатурия кўзларини жовдиратиб.

Фонберштейн ўрта бармоғини пешонасига тираб бироз хаёлга чўмибди-да кейин кўзларини очиб, «Яхши, сиз учун бир квартирани тўғрилаймиз. Қанақасидан истайсиз» сўрабди ундан.

— Иложи бўлса ванналигидан, — дебди Анакий.

— Ваннаси билан 1500 сўм бўлади, кучингиз етармикан? — деган экан, Анакий Богатурия:

— Иўге, жуда ошириб юбордингизку, хўп десангиз минг сўм бераман, шунда ҳам ёмон бўлмайди, — дебди.

— Тушингизни сувга айтинг, бунақа пулга қўш қават деразали квартира бермайди, — Фонберштейн зарда билан орқасига ўгирилган экан, Богатурия унинг этагидан тутиб қолибди.

— Қўлингизни менга беринг, яна эллик қўшдим. Келинг, бор барака, деворинг.

— Менга қаранг, бунақа эллик-пеллик билан уй ололмайсиз. Майли, сиз учун ўн икки юзга тўғрилайман. Шундан ўн икки тийин кам бўлса ҳам тўғри келмайди, — дебди.

— Айтганингизни бераман. Фақат ўзим айтган уч хонали, ваннаси боридан бўлсин.

— Бор барака, қани закалатини чўзингчи, — Фонберштейн 400 сўмни чўнтакка уриб: «Шу ерда кутиб туринг, уч кун деганда уйнинг калити қўлингизда бўлади», — дебдида кўздан ғойиб бўлибди.

Фонберштейн пулни олиб кетганча кетаберибди. Анакий Богатурия эса, «Эрта-индин кўчиб борадиган янги квартира» ҳақида дўсти Юрий Иноземцевга оғзидан гуллаб қўйибди. Буни эшитган Ю. Иноземцев Фонберштейнни излаб кетибди...

— Биз ҳам квартирадан қуруқ қолмайлик. Яхшилигингизни унутмасмиз, — дебди у йиғламсираб.

— Хафа бўлманг, Юрий Николаевич, — дебди Фонберштейн унинг елкасига қоқиб, — Бир иложини қилармиз. Хўш, сизга неча хоналигидан бўлсин.

— Раҳмат, Абрам Израилович. Менга катта эмас, икки хоналик бўлса ҳам етади.

— Қани, ҳозирча 250 ни чўзиб турингчи, уйнинг калитини эса, уч кун деганда худди шу ерда оласиз, — дебди-да бош бармоғини бурни устида чайқатиб, кўздан ғойиб бўлибди.

Шундан бери орадан уч ойдан кўп вақт ўтибди. Лекин чучварани хом санаган бу анқовлар, Фонберштейн ваъда қилган уйнинг калитини ҳали ҳам кутишаётган эмиш.

Ҳурматли газетхон, сиз эртак эмас, балки ҳалол меҳнат ва поклик билан нафас олаётган жамиятимиз танасида онда-сонда бўлса ҳам учраб турадиган иллатлар ҳақида эшитдингиз. Тўғри, ичиб турган овқатингдан чиққан тош тишга тегса, кишининг ғаши келади. Аммо уни дарҳол четга улоқтириб ташланади. Худди шунингдек, жамиятимизга иллат бўлиб қолган Фонберштейн каби шахсларни ҳам халқимиз қонун қайчисига илиб, улоқтириб ташлайди.

Энди, мана бу муғомбир анқовлар ҳақида ҳам икки оғиз гапиришга тўғри келади. Буни қаранг-а, соф виждонли кишиларимиз қўлни-қўлга бериб зилзила оқибатларини бартараф этиш, янги Тошкентни тиклаш учун кеча-ни-кеча, кундузни-кундуз демай тер тўкаётган пайтда, улар ўз манфаатларини кўзлаб Фонберштейнга пул беришаётганида қонун-қоида эсларига келгани йўқ эди. «Фонберштейннинг ўзи ким, бизга қандай қилиб янги квартира олиб беради?» — деб ўзларига савол ҳам бериб кўрмаган эдилар. Эндичи, фирибгарнинг тузоғига илиниб қолишганини пайқаб, ҳуқуқни ҳимоя қилиш органларига арз қилиб келишибди.

Улар зилзила оқибатида бошпанасиз қолган, ҳозирча кўчаларда чодир тикиб ўтирган оға-иниларимиз, ёру-биродарларимиз олдида, ўз виждонлари олдида ҳисоблашишни хаёлларига ҳам келтиришгани йўқ эди. Қаранг-а, ўз ҳузур-ҳаловатларини кўзлашаётганда эсларига келмаган қонун, тумшуғларидан илинганларидан кейингина керак бўлиб қолибди.

Қалайсиз энди, тажрибали анқовлар?

А. ШАЙХОВ,
Т. МИРЗОКИРОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.30 — Математика (Тенгламалар системасини текшириш. Темага доир масалалар). 12.40 — Физика (Ўзгарувчан электр токи).

Рус тилида: 13.50 — Физика (Электр майдонининг кучланганлиги ва потенциали. Темага доир масалалар).

Ўзбек тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Композиторлар — болаларга (А. Островский). 18.50 — Тюринг хотиралари (телефильм). 19.45 — Баҳром Мавлонов (музикали эшиттириш).

20.30 — Эртаги кун программаси.

Рус тилида: 20.35 — Телевизион янгиликлар, 20.50 — КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари амалда. Янги ирригация машиналари, 21.10 — Реклама ва эълонлар, 21.15 — Қайт, Беата (бадиий фильм).

22.50 дан — Москва кўрсатади (тажриба тариқасида).

00.20 — Футбол бўйича жаҳон биринчилиги. Португалия — Бразилия командалари ўртасида (Англиядан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади

Рус тилида: 18.10 — Рангли туш (болалар учун), 18.35 — Тошкент янгиликлари, 18.45 — Ажойиб заррача (илмий-оммабоп фильм), 19.05 — Егор Буличов ва бошқалар (фильм-спектаклнинг 1-серияси).

Ўзбек тилида: 20.35 — Исмим Юрка (телефильм), 20.55 — Тошкент янгиликлари, 21.05 — Ўтли йўллар (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қайрағоч остидаги севги — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 1, 3 ва кеч 7 да).

Учиш кунлари — НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 9-45 минутда).

Олти калит (эрталаб соат 10 да), Уйқудаги арслон (кеч соат 10 да) — НАВОИЙ номли.

Том тоғанинг кулбаси — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6-15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда)

Медалнинг орқа томони — КАФАНОВ номли (кеч соат 8-45 минутда), «ВАТАН» (кеч 10-45 минутда).

Қайрағоч остидаги севги — «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 8—45 минутда).

Ёқут кўзли билагузук — «УДАРНИК».

Янги Дон-Жуан — «ВАТАН».

Учиш кунлари — НАВОИЙ номли.

Итальянча никоҳ — ПУШКИН номли.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг

Г. С. ТИТОВ НОМЛИ

Республика махсус спорт мактаб интернати

1966/67 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

III—IV—V синфларда — сузиш, IV—V синфларда — спорт гимнастикаси, V — VI синфларда енгил атлетика ва футбол бўйича тайёрлик берилади.

Махсус спорт мактаб-интернатига умумий таълим предметларидан «яхши» ва «аъло» баҳоси ҳамда соғлиғи аъло даражада бўлган ўқувчилар қабул қилинади.

Дарслар ўзбек, рус тилларида олиб борилади.

Мактаб-интернатни тамомлаганлар ўн йиллик ўрта маълумот ва юқори класс спортчиси деган номни оладилар.

Мактаб-интернат ўқувчилари республика мусобақаларида ўз областлари учун қатнашиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Мактаб-интернатни тамомлаганлар истаган олий ўқув юртларига киришлари мумкин.

Ота-оналардан директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: ўзлаштириш табели, туғилганлик ҳақидаги гувоҳноманинг асли, 26-форма индивидуал медицина картаси, ота-оналарнинг турар жойидан (қарамоқларидаги оила аъзолари кўрсатилган) справка, ота-оналарнинг иш жойидан (окладлари кўрсатилган) справка, 6×9 сантиметр ҳажмида 2 та фотокарточка.

Аризалар 10 августгача қабул қилинади.

Умумий жисмоний ва спорт тайёргарлиги бўйича кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-97, Чилонзор район, 3-Қурилиш проезд, 38-уй (9, 11-трамвай ва 76, 15-а автобуснинг охирги остановкаси).

Гражданлар диққатига!

Ташкомиссионторг магазинлари

ТИКИЛГАН БУЮМЛАР, ПОЙАФЗАЛ, ТРИКОТАЖ

гиламлар, радиотоварлар, телевизорлар, хрусталь, чинни, мебель, автомашиналар, мотоцикллар, велосипедлар, шунингдек янги ва тутилган, лекин ремонт ва тозалашни талаб қилмайдиган бошқа товарларни

КОМИССИЯГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ ВА СОТАДИ

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИ:

Госпиталь бозорида — 2, 5-магазин, Октябрь бозорида — 7, 8-магазин, Олой бозорида — 9-магазин, Паркент бозорида — 39-магазин, Бешёғоч бозорида — 37-магазин, Биринчи май бозорида — 20-магазин, Марказий бозорда — 27-магазин, Тарас Шевченко кўчаси, 62-уйда — 13-магазин, Педагогическая кўчаси, 38-уйда — 11-автомагазин.

5, 8, 13, 24-комиссион магазинларда **буюмларни шошилинч сотиш бўлимлари уюштирилган.**

20, 21, 24, 37, 39-комиссион магазинларда **50 процентдан ортиқ эскирган буюмлар қабул қилинади.**

Навоий кўчасида ташкил этилган ярмаркада (Марказий телеграф рўпарасида), шунингдек Чилонзор массивидаги Гагарин кўчаси, 6-уйда ҳам **қўшимча универсал комиссион магазинлар очилган.**

Ер қимирлашдан зарар кўрган аҳолига қулай бўлсин учун, **палаткалар ўрнатилган жойларга** (шу жойларда осиладиган эълонларда кўрсатилган кунларда) **гражданлардан буюмлар қабул қилиш учун товароведлар чиқиб боради.**

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»-га

Бош бошқармада, қурилиш трестлари, ихтисослаштирилган трестлар ва бошқармалар аппаратида ҳамда қурилиш объектларида ишлаш учун саноат ва граждан бинолари қурилишига доир инженер-техник ходимлар, инженерлар, механиклар, электриклар, механизатор-ишчилар, шофёрлар, қурилиш ихтисосларидаги ишчилар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Чилонзор массив, 6-квартал, 182-мактаб биносида кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (32, 48-автобус, 2, 11-троллейбуснинг «Ётоқхона» остановкаси, 11, 9-трамвайнинг «Қатортол» остановкаси).

БАШНЯ КРАНЛАРИ 2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА

башня кранлари машинистлари, монтажчи-слесарлар, ускуналарни ремонт қилувчи слесарлар, автотранспорт ремонт қилувчи слесарлар, дизель кранларига автокранчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сапёрная кўчаси, 10-уй.

«УЗГИПРОВОДХОЗ» ИНСТИТУТИГА

инженерлар: гидротехниклар, йўл қурувчилар, электриклар, алоқачилар, сантехниклар, гидрогеологлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Полиграф кўчаси, 1-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 06587. ИНДЕКС 64969. Г. 1161.